

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною
безпекою

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ:

В.о. завідувача кафедри,
к.е.н., доцент

_____ **Ольга ГУБАРИК**
« ____ » _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Удосконалення обліку і контролю фінансових результатів діяльності
підприємства

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Здобувач

Максим МИРОНЧУК

Науковий керівник,
к.е.н., доцентка

Альона МІНЬКОВСЬКА

науковий ступінь, посада

Дніпро – 2024

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**Факультет:** Обліку і фінансів**Кафедра:** Обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою**Освітньо-професійна програма:** «Облік і оподаткування»**Спеціальність:** 071 «Облік і оподаткування»**Рівень вищої освіти:** другий (магістерський)**ЗАТВЕРДЖУЮ****В.о. зав. кафедри _____ Ольга
ГУБАРИК**

« _____ » _____ 202_р.

ЗАВДАННЯ**Мирончуку Максиму В'ячеславовичу**

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Удосконалення обліку і контролю фінансових результатів діяльності підприємства**Науковий керівник:** Міньковська Альона Вікторівна, к.е.н., доцентка

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по ДДАЕУ від 11 жовтня 2024 року № 3407**2. Термін подання здобувачем роботи:** 13 грудня 2024 р.**3. Вихідні дані до роботи:** Закони України, Кодекси законів, Національні Положення (стандарт) бухгалтерського обліку, Інструкції, Положення, публікації статей у фахових виданнях, тези доповідей на міжнародних та всеукраїнських конференціях, спеціалізовані інтернет - видання з питань обліку і оподаткування, облікові дані та звітність фермерського господарства «Бахус»». м. Підгороднє, Дніпропетровської області**4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)**Вступ. Теоретичні основи обліку і контролю фінансових результатів. Практичні аспекти обліку фінансових результатів діяльності підприємства та їх удосконалення. Напрямки удосконалення контрольних процедур фінансових результатів діяльності підприємства. Висновки і пропозиції.**5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)**Основні підходи до визначення сутності фінансових результатів. Позитивний фінансовий результат (прибуток), як складова успіху підприємства. Методи формування фінансового результату. Алгоритм формування фінансового результату. Фінансові результати діяльності ФГ «Бахус». Оцінка платоспроможності ФГ «Бахус». Оцінка ділової активності ФГ «Бахус». Схема етапів документообігу ФГ «Бахус». Етапи та компоненти облікового процесу ФГ «Бахус». Процес формування фінансових результатів діяльності ФГ «Бахус» в обліковій системі. Основні бухгалтерські проведення по рахунку 79 «Фінансові результати». Запропонована структура субрахунку 791 «Фінансові результати від операційної діяльності». Запропоновані субрахунки до рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Рекомендовані субрахунки до рахунків доходів і витрат з метою визначення фінансового результату від сільськогосподарської діяльності. Структурна модель контролю фінансових результатів діяльності. Графік звіряння

облікових _____ даних _____ із _____ первинною
документацією. _____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____ 14 лютого 2024 _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Теоретичні основи обліку і контролю фінансових результатів	лютий-березень - 2024р.	
2.	Аналіз показників ефективності діяльності суб'єкта підприємництва та організаційних аспектів обліку.	квітень-червень 2024р.	
3.	Практичні аспекти обліку фінансових результатів діяльності та його удосконалення	липень – серпень 2024р.	
4.	Практичні аспекти контролю фінансових результатів діяльності та його удосконалення	вересень – жовтень 2024р.	
5.	Вступ	листопад 2024	
6.	Висновки і пропозиції	грудень 2024р.	
7.	Оформлення роботи	грудень 2024р	

Здобувач _____
(підпис)

_____ Максим МИРОНЧУК _____
(прізвище та ініціали)

Науковий керівник _____
(підпис)

_____ Альона МІНЬКОВСЬКА _____
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	5
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	11
1.1. Сутність фінансових результатів та їх роль у діяльності підприємства	11
1.2. Методика формування фінансових результатів	15
1.3. Нормативне регулювання обліку і контролю фінансових результатів	19
Висновки до розділу 1	22
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ	25
2.1. Аналіз показників ефективності діяльності ФГ «Бахус»	25
2.2. Організаційні аспекти обліку та аналіз господарських процесів в ФГ «Бахус»	29
2.3. Відображення фінансових результатів діяльності господарства в обліковій системі	33
2.4. Напрямки удосконалення обліку фінансових результатів діяльності підприємства	36
Висновки до розділу 2	40
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЬНИХ ПРОЦЕДУР ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	43
3.1. Контрольні процедури фінансових результатів діяльності	43
3.2. Стан контролю фінансових результатів діяльності підприємства	46
3.3. Удосконалення контролю фінансових результатів	

діяльності підприємства	50
Висновки до розділу 3	54
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59
ДОДАТКИ	67

РЕФЕРАТ

Тема: «Удосконалення обліку і контролю фінансових результатів діяльності підприємства»

Кваліфікаційна робота містить: 58 с., 14 рис., 3 табл., 64 літературних джерел.

Об'єктом дослідження виступають господарські операції, що відображають фінансові результати діяльності підприємства.

Предмет дослідження є сукупність теоретичних та практичних аспектів організації та методики обліку і контролю фінансових результатів діяльності підприємства.

Метою кваліфікаційного дослідження є узагальнення теоретичних і аналіз практичних аспектів, надання рекомендацій з удосконалення обліку і контролю фінансових результатів діяльності підприємства.

Методи дослідження - аналіз та синтез, узагальнення та системний підхід, статистичні та аналітичні методи, моделювання в управлінському обліку, описовий, графічний та табличний методи.

Досліджено сутність фінансових результатів та їх роль у діяльності підприємства, проаналізовано методику формування фінансових результатів, розкрито нормативне регулювання обліку і контролю фінансових результатів. Проаналізовано показники ефективності діяльності ФГ «Бахус»; розкрито організаційні аспекти обліку та аналіз господарських процесів в ФГ «Бахус»; проаналізовано фінансові результати діяльності господарства в обліковій системі; запропоновано напрями удосконалення обліку фінансових результатів діяльності підприємства. Досліджено контрольні процедури фінансових результатів діяльності; розкрито стан контролю фінансових результатів діяльності підприємства; розроблено шляхи удосконалення контролю фінансових результатів діяльності підприємства

Результати впроваджені в діяльність фермерського господарства «Бахус». м. Підгороднє, Дніпропетровської області

КЛЮЧОВІ СЛОВА

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ, ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ, МЕТОДИ ОБЛІКУ, ДОХОДИ, ВИТРАТИ.

ABSTRACT

Topic: « Improvement of accounting and control of financial results of the enterprise»

The qualification work contains: 58 pages, 14 figures, 3 tables, 64 literary sources.

The object of the study is business transactions that reflect the financial results of the enterprise.

The subject of the study is a set of theoretical and practical aspects of organization and methods of accounting and control of financial results of the enterprise.

The purpose of the qualification study is to generalize the theoretical and analyze the practical aspects and provide recommendations on improving the accounting and control of the financial results of the enterprise.

Research methods - analysis and synthesis, generalization and systematic approach, statistical and analytical methods, modeling in management accounting, descriptive, graphic and tabular methods.

The essence of financial results and their role in the activity of the enterprise was studied, the method of formation of financial results was analyzed, the normative regulation of accounting and control of financial results was revealed. The performance indicators of the FG "Bachus" were analyzed; the organizational aspects of accounting and the analysis of business processes in FG "Bachus" are disclosed; analyzed the financial results of the farm in the accounting system; directions for improving the accounting of the financial results of the enterprise's activity are proposed. The control procedures of the financial results of the activity were studied; the state of control of the company's financial results is revealed; ways of improving the control of the financial results of the enterprise's activity have been developed

The results are implemented in the activities of the Bacchus farm." m. Podgorodnoe, Dnipropetrovsk region

KEYWORDS

ACCOUNTING, CONTROL, FINANCIAL RESULT, ACCOUNTING METHODS, INCOME, EXPENSES

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Актуальність теми зумовлена ключовою роллю фінансових результатів у забезпеченні стійкості та конкурентоспроможності підприємств в умовах сучасної ринкової економіки. Точність обліку та ефективність контролю фінансових результатів сприяють прийняттю обґрунтованих управлінських рішень, оптимізації ресурсів і підвищенню прибутковості. Зміни в нормативно-правовому середовищі, розвиток інформаційних технологій і зростаючі вимоги до прозорості бізнесу додатково підкреслюють ефективність цих процесів.

Тему обліку і контролю фінансових результатів досліджували фахівці, зокрема: Бенько М.М., Губарик О.М., Дерій В.А., Жидеєва Л.І., Пінаєва К.О., Ключ Ю.І., Іжболдіна А.В., Мардус Н. Ю., Мармуль Л., Туз О.К., Васільєва Л. М., Масюк Ю.В., Міньковська А. В. та інші.

Актуальність проблематики обліку та контролю фінансових результатів, висвітлена в теоретичних та практичних публікаціях вчених, стала основою для вибору теми кваліфікаційного дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційного дослідження є узагальнення теоретичних і аналіз практичних аспектів, надання рекомендацій з удосконалення обліку і контролю фінансових результатів діяльності підприємства.

Для досягнення мети в кваліфікаційній роботі поставлені до вирішення наступні завдання:

- дослідити сутність фінансових результатів та їх роль у діяльності підприємства;
- проаналізувати методикку формування фінансових результатів та розкрити нормативне регулювання обліку і контролю фінансових результатів;
- провести аналіз показників ефективності діяльності суб'єкта підприємництва;

- розкрити організаційні аспекти обліку та аналізу господарських процесів у досліджуваному господарстві;
- проаналізувати фінансові результати діяльності господарства в обліковій системі;
- запропонувати напрями удосконалення обліку фінансових результатів діяльності підприємства;
- дослідити контрольні процедури фінансових результатів діяльності;
- розкрити стан контролю фінансових результатів діяльності підприємства;
- розробити шляхи удосконалення контролю фінансових результатів діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження виступають господарські операції, що відображають фінансові результати діяльності підприємства.

Предмет дослідження є сукупність теоретичних та практичних аспектів організації та методики обліку і контролю фінансових результатів діяльності підприємства.

Методи дослідження. Під час дослідження були застосовані методи: аналізу та синтезу, узагальнення та системного підходу, статистичні та аналітичні методи, моделювання в управлінському обліку, описовий, графічний та табличний методи .

Наукова новизна одержаних результатів полягає в систематизації наукових доробок в сфері обліку і контролю фінансових результатів діяльності підприємства та обґрунтуванні рекомендацій з їх удосконалення:

удосконалено:

- категоріальний зміст поняття «фінансові результати» під яким, на відміну від існуючих трактувань, запропоновано визначати як інтегральний показник ефективності господарської діяльності підприємства, що відображає різницю між отриманими доходами та понесеними витратами за певний період, і який формується під впливом зовнішніх (економічних, ринкових, регуляторних) та внутрішніх (операційних, інвестиційних,

управлінських) факторів.

- форму управлінського звіту про фінансові результати, який є ключовим інструментом для оцінки фінансового стану підприємства та прийняття обґрунтованих рішень в управлінні;

дістало подальшого розвитку:

- деталізація субрахунку 79 «Фінансові результати», яка спрямована на підвищення ефективності управління фінансовими результатами підприємства, забезпечення прозорості обліку та контролю за доходами і витратами; класифікацію фінансових результатів за різними видами діяльності на рахунку 44 «Нерозподілений прибуток (непокріті збитки)», що сприятиме більш ефективному контролю за впливом кожного напрямку діяльності на загальний фінансовий результат підприємства;

- графік регулярного звіряння облікових даних із первинною документацією (накладними, рахунками, виписками з банківських рахунків), застосування якого дозволить вчасно виявити розбіжності та неточності в обліку, дозволить підтримувати облік у належному стані з урахуванням обмеження кадрових ресурсів у господарстві;

- робочий документ проведення внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності господарства, який охоплює всі етапи контролю та забезпечить комплексний підхід до аналізу фінансових результатів

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Основні наукові положення, висновки та пропозиції було представлено для обговорення на VIII Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств» (м. Дніпро, ДДАЕУ, 9-10 травня 2024 р.) та II Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи» (м. Дніпро, ДДАЕУ, 30-31 жовтня 2024 р.).

Публікації. Основні положення кваліфікаційної роботи представлені у

3 наукових працях, зокрема, 1 фахова стаття та 2 тези доповіді – у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Структура і обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 64 найменувань. Загальний обсяг роботи складає 58 сторінок комп'ютерного тексту, робота містить 3 таблиць та 14 рисунків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

1.1. Сутність фінансових результатів та їх роль у діяльності підприємства

Фінансові результати є одним із ключових показників ефективності діяльності підприємства, відображаючи рівень його економічного успіху та здатність забезпечити стійкість у ринкових умовах. Вони формуються внаслідок господарської діяльності та виражаються у вигляді прибутку або збитку за певний період. Аналіз фінансових результатів дозволяє оцінити ефективність використання ресурсів підприємства, прийняти обґрунтовані управлінські рішення та визначити стратегію.

Науковці та практики по-різному трактують сутність фінансових результатів, що виходять з їхнього економічного змісту, функціонального значення для підприємства, а також методів аналізу та оцінки. Розглянемо бачення науковців економічної сутності фінансових результатів.

Фірман Н.Я. та Вашків О.П. розглядають фінансові результати (далі-ФР) у короткостроковому та довгостроковому періоді, де в першому випадку ФР підприємства «здебільшого ототожнюється з величиною його прибутку чи доходу» [59], а в другому ФР підприємства «доцільніше оцінювати через зміну величини вартості власного капіталу чи зміну величини ринкової вартості суб'єкта господарювання» [59].

Коваль Л.В., Резніченко Р.В. пропонують розглядати ФР як «фінансовий підсумок діяльності за певний період, який формується при порівнянні його складових і має один із проявів: прибуток, збиток або нульовий результат» [14].

Масюк Ю.В., Боюн В.Ю. визначають ФР, як вираз ефективності діяльності підприємства, що визначається як різниця між доходами та

витратами та наголошують на необхідність врахування не лише результатів операційної діяльності, а й фінансової та інвестиційної складових [26].

Мелень О. В. зазначає, що фінансовий результат є показником здатності підприємства забезпечувати збільшення власного капіталу, що забезпечує його фінансову стабільність [27].

Науковці Ковальова О.М. та Іоргачова М.І. виокремлюють ключові риси поняття ФР:

- «генерується за результатами підприємницької діяльності;
- переважання позитивних грошових потоків над витратами підприємства;
- може демонструвати позитивний або від'ємний результат діяльності суб'єкта господарювання» [15];
- «дозволяє оцінювати якість сформованих економічних відносин з контрагентами підприємства;
- важіль розвитку та становлення підприємства в своїй ринковій ніші, а також джерело забезпечення фінансової стійкості» [15].

Лесюк А.С. під ФР пропонує розуміти «збільшення прибутку (збитку) та підвищення рівня рентабельності (збитковості) підприємства від фінансово-господарської діяльності за звітний період» [21].

Ліхоносова Г.С., Лазебна І.Р трактують ФР, як «показник ефективності виробництва, який здатний вплинути на рішення управлінського персоналу щодо прийняття управлінських рішень, а також на рішення зовнішніх користувачів» [22].

На думку авторів Мардус Н.Ю. та Брік С.В., ФР з облікової сторони визначається як «співставлення доходів та витрат підприємства, інформацію про які відображено звіті, визначається як прибуток або збиток підприємства» [23]. Інше трактування Мардус Н.Ю. та Чернишової Е.О. поняття ФР як «виражена в грошовій формі різниця між визначеними податковим законодавством доходами та витратами як економічний результат ведення господарської діяльності» [24].

Аналіз підходів різних дослідників дозволяє сформулювати комплексне виявлення про цю категорію. Основні підходи до визначення сутності фінансових результатів схематично зображено на рис.1.1.

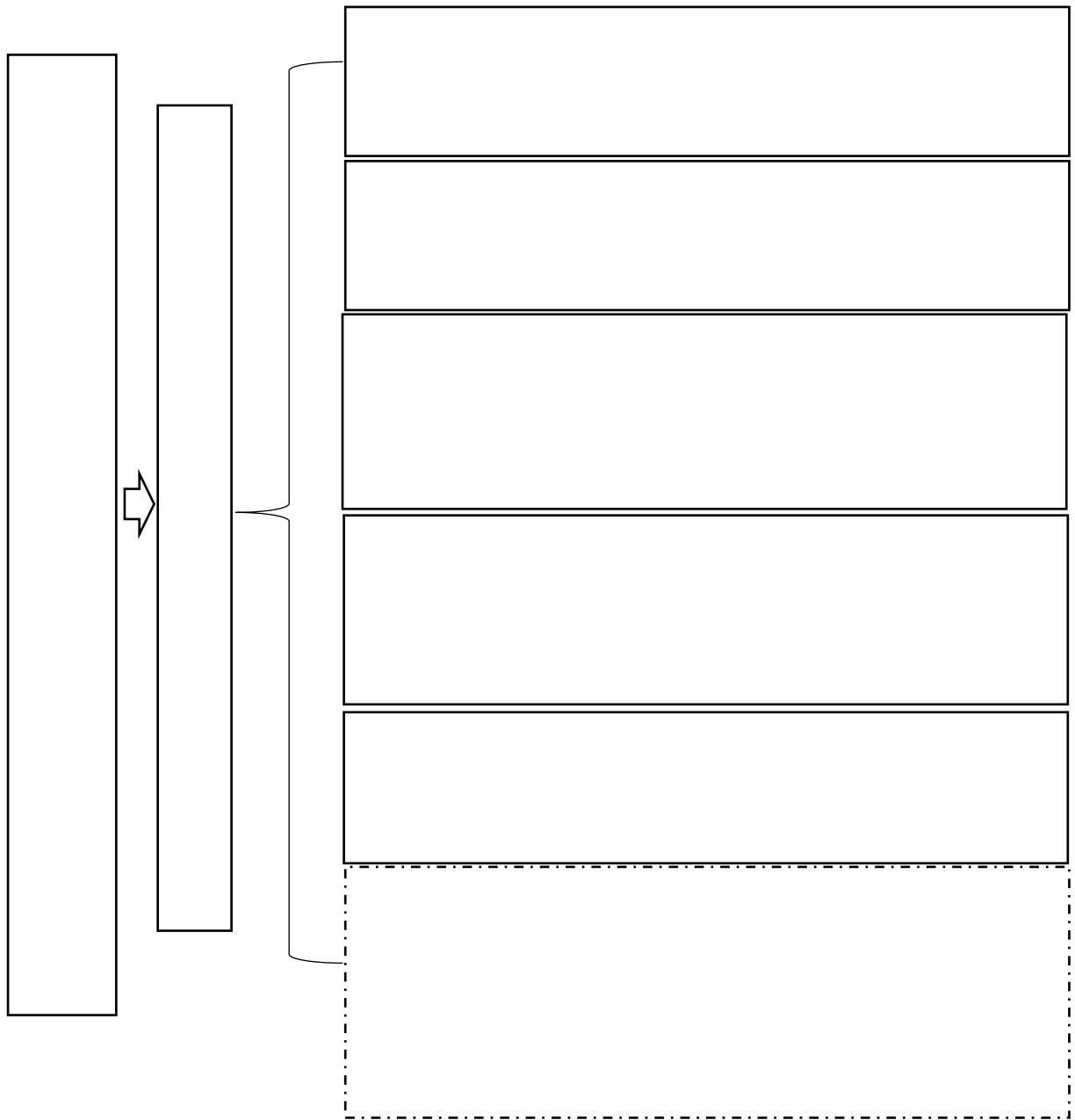

Рис.1.1 Основні підходи до визначення сутності фінансових результатів
Джерело: сформовано автором за [59,14,15,26,27,21,22,23,24].

Проаналізувавши різні підходи трактування економічної категорії «фінансові результати» науковцями, пропонуємо власне визначення, як інтегральний показник ефективності господарської діяльності підприємства, що відображає різницю між отриманими доходами та понесеними витратами

за певний період, і який формується під впливом зовнішніх (економічних, ринкових, регуляторних) та внутрішніх (операційних, інвестиційних, управлінських) факторів. Вони є основним показником фінансової стійкості, конкурентоспроможності та спроможності підприємства до розвитку, виконуючи функції оцінки, регулювання та стимулювання економічного зростання.

Розглянемо роль фінансових результатів у діяльності підприємства. За фінансовим результатом проводять оцінку ефективності діяльності, адже прибуток є основним критерієм успішності функціонування підприємства. Він демонструє здатність компанії генерувати вартість для власників та інвесторів. Фінансовий результат відображає фінансову стійкість та є джерелом фінансування для підприємства. Адже, стабільно позитивний фінансовий результат забезпечує підприємству можливість інвестувати в розвиток, виконувати зобов'язання перед кредиторами та партнерами, створювати резерви для непередбачуваних витрат. А чистий прибуток є основним джерелом для формування власного капіталу підприємства, що використовується для модернізації виробництва, диверсифікації діяльності та впровадження інновацій. Аналіз фінансових результатів дозволяє керівництву визначити рентабельність окремих видів діяльності, оптимізувати витрати, підвищити ефективність виробничих процесів. Від фінансового результату залежить ринкова позиція підприємства, адже, саме прибуток формує репутацію підприємства на ринку, сприяє залученню інвесторів та забезпечує конкурентоспроможність ринку.

Успіх діяльності підприємства залежить від трьох взаємопов'язаних складових:

- фінансового результату діяльності;
- розміру власного капіталу;
- репутації підприємства на ринку.

Дане твердження можна пояснити наступним чином: отриманий прибуток як фінансовий результат, підприємство може спрямовувати на

розширення власного капіталу; якщо підприємство планує розвиватися, а не існувати, то отриманий прибуток буде націлювати на свій розвиток. Схематично успішна діяльність підприємства зображена на рис.1.2.

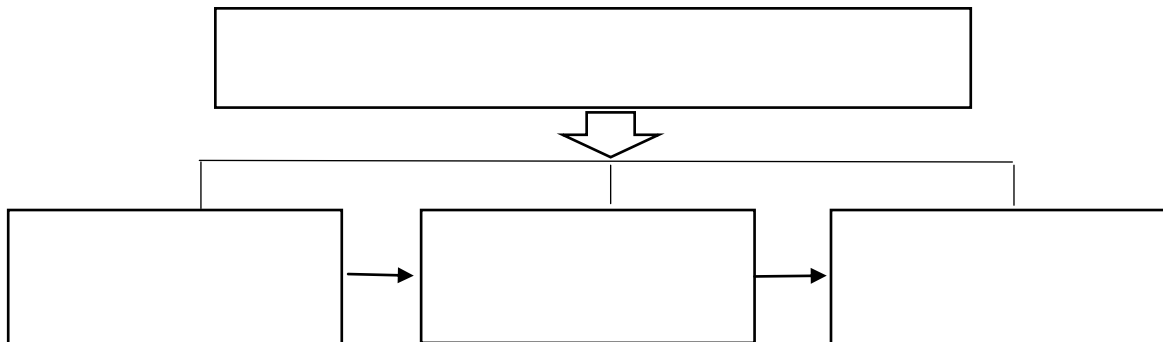

Рис.1.2 Позитивний фінансовий результат (прибуток), як складова успіху підприємства

Джерело: сформовано автором за [14].

Отже, фінансові результати виступають базовим індикатором життєздатності підприємства, що визначає його економічну стабільність та перспективи зростання.

1.2. Методика формування фінансових результатів

Фінансові ресурси є основою функціонування будь-якого підприємства, що забезпечує реалізацію виробничих, інвестиційних та стратегічних завдань. Ефективне формування та управління дозволяє підприємству не лише залишитися конкурентоспроможним у динамічному ринковому середовищі, а й досягти стабільного зростання та розвитку.

У сучасних умовах, коли зростають вимоги до раціонального використання ресурсів, методика формування фінансових ресурсів буває особливого значення. Вона забезпечує системний підхід до залучення, розподілу та оптимізації грошових потоків, враховуючи як внутрішні можливості підприємства, так і вплив зовнішнього середовища.

Методика формування фінансових результатів – це послідовність дій і заходів, які дозволяють підприємству обчислити прибутки чи збитки від його діяльності, враховуючи всі доходи та витрати.

Досліджуючи методику розрахунку «фінансового результату можна виділити два підходи: перший ґрунтується на концепції капіталу, другий – на моделі В. Леонтєва «витрати – випуск»»[7]. Схематично відображено методи формування фінансового результату на рис.1.3.

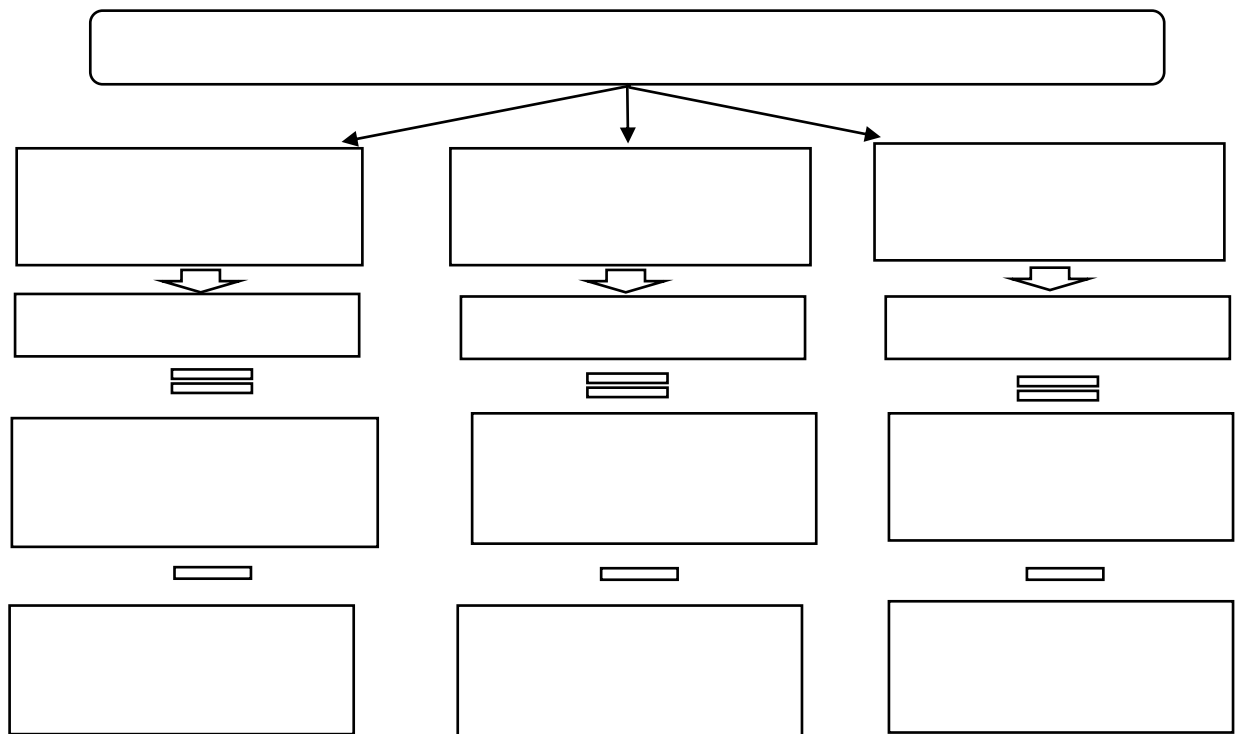

Рис. 1.3 Методи формування фінансового результату

Джерело: сформовано автором за [7].

Методи капіталу більше застосовуються у міжнародній практиці та регламентовані Концептуальною основою складання та подання фінансової звітності, виданою Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО) [18]. Розглянемо кожен метод детальніше.

Сутність методу порівняння капіталу в тому, що фінансовий результат за звітний період залежить від змін власного капіталу. Також даний метод ще називають балансовим, де

Активи=Власний капітал-Зобов'язання, а відповідно звідси

Фінансовий результат=Активи-Капітал-Зобов'язання

Отже, за даним методом фінансовий результат визначається як різниця «суми залишків активних і пасивних рахунків. Це є результатом того, що рахунки доходів і витрат, які закривають на дату складання балансу, залишків не мають» [7]. Ми рекомендуємо застосовувати метод порівняння капіталу при визначенні фінансового результату малим підприємствам, що використовують спрощену форму обліку і оподаткування.

Сама назва методу зміни чистих активів говорить про його сутність, адже в даному випадку фінансовий результат визначається як «вартість сукупного майна підприємства за вирахуванням загальної суми його заборгованості та додаткових внесків власників» [7].

Метод «витрати-випуск» є більш застосовуваним. Фінансовий результат визначають, як різниця між отриманими доходами підприємства та понесеними витратами, корегуючи отриманий результат «на суму зміни залишків запасів і вартості незавершеного» [7] виробництва. Зупинимося більш детально на даному методі.

До основних етапів розрахунку фінансового результату за методом «витрати-випуск» відносять:

- розрахунок доходів, де до суми беруть доходи підприємства в залежності від здійснення його діяльності. Це доходи від реалізації продукції, від участі в капіталі, фінансові доходи та інші;
- облік витрат – собівартості реалізації продукції, адміністративні витрати, витрати на збут, фінансові витрати та інші;
- визначення фінансового результату, при цьому співставляють доходи та витрати, а отримана різниця, то і є результат. Якщо доходи перевищують витрати, результат позитивний (прибуток). Якщо витрати перевищують доходи, результат негативний (збиток).

Перевагою методу «витрати-випуск» є простота розрахунків і зрозумілий підхід до аналізу фінансової діяльності, легко адаптується до різних видів діяльності, дає можливість оцінити маржинальний дохід і

загальну рентабельність операцій. До недоліків можна віднести: не враховує вплив зовнішніх факторів, таких як зміни ринкових умов, курсів валют тощо; потребує чіткого розмежування витрат на прямі та непрямі, що можуть бути складними для великих або багатопрофільних підприємств.

Формування фінансового результату здійснюється за рахунок порівняння доходів і витрат у розрізі здійснення діяльності та операцій підприємства. На рис.1.4 схематично представлений алгоритм формування фінансового результату.

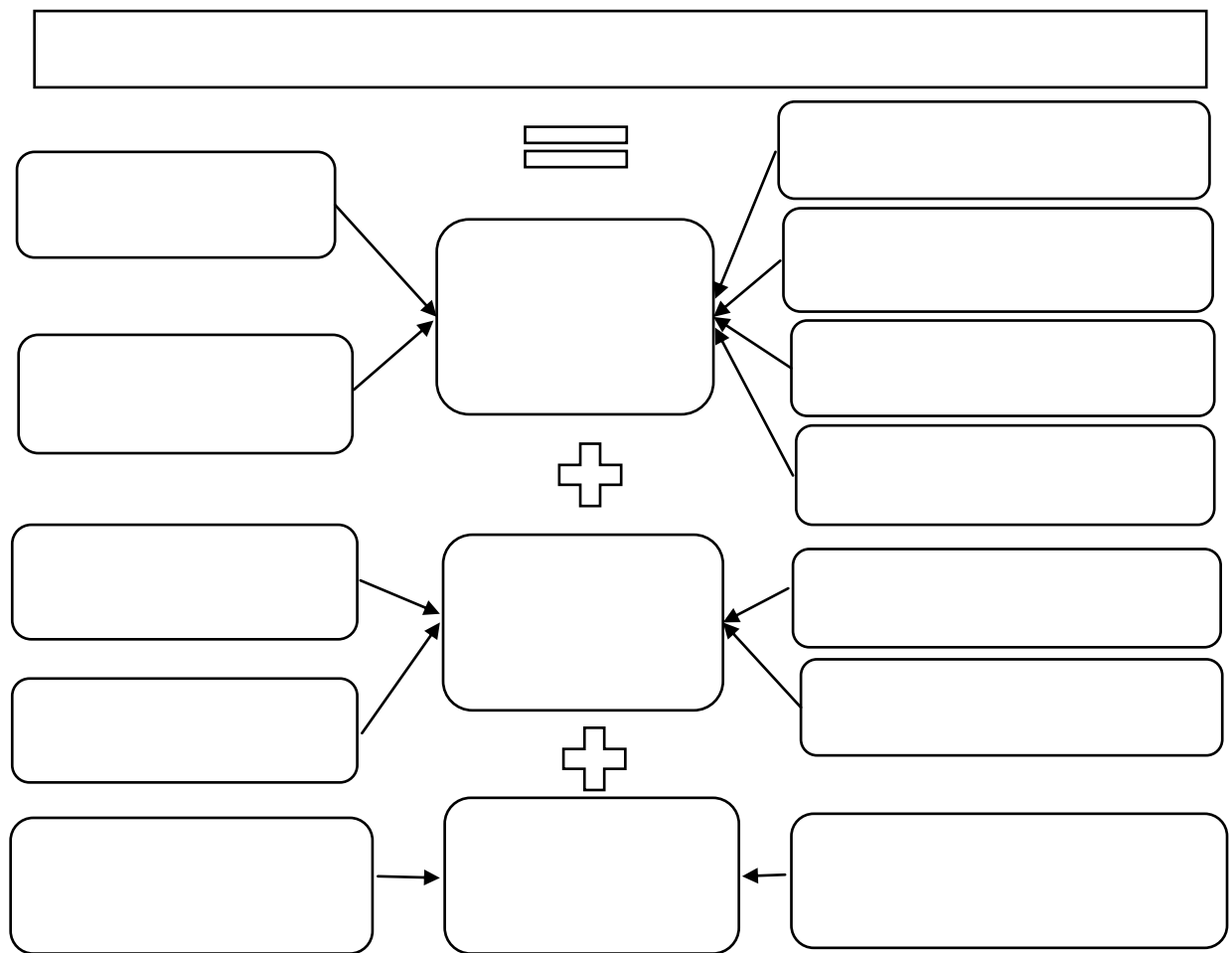

Рис. 1.4 Алгоритм формування фінансового результату

Джерело: розроблено автором за [11].

Отже, фінансові результати є ключовою основою функціонування підприємства, що забезпечує реалізацію виробничих, інвестиційних і стратегічних цілей. Ефективне управління та формування фінансових результатів сприяє конкурентоспроможності, зростанню та розвитку

підприємства, особливо в умовах сучасного стабільного ринку, що вимагає раціонального використання ресурсів.

Методика розрахунку фінансового результату базується на аналізі доходів і витрат та враховує як внутрішні можливості, так і вплив зовнішнього середовища. Основними підходами є: метод порівняння капіталу, метод зміни чистих активів та метод «витрати-випуск». Кожен метод має свої переваги та недоліки, а вибір конкретного підходу залежить від особливостей підприємства, його облікової системи та зовнішнього середовища. Ефективна методика розрахунку фінансового результату дозволяє оцінити прибутковість підприємства, забезпечити прозорість фінансової діяльності та прийняти обґрунтовані управлінські рішення.

1.3. Нормативне регулювання обліку і контролю фінансових результатів

Фінансові результати підприємства є основним показником його ефективності, відображаючи здатність досягати поставлених цілей і забезпечувати економічну стабільність. Система обліку та контролю фінансових результатів підпорядковується певним нормативним документам, які регламентують процеси їх формування, відображення у фінансовій звітності та перевірки на відповідність законодавчим вимогам. Розглянемо ключові аспекти нормативного обліку і контролю фінансових результатів в Україні та міжнародному контексті.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначає загальні принципи ведення бухгалтерського обліку, обов'язковість застосування міжнародних стандартів та складання фінансової звітності підприємствами різних форм власності. Дає визначення складовим формування фінансового результату: доходи – це «збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке

призводить до зростання власного капіталу» [42]; витрати – це «зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу» [42]. Визначає критерії («балансова вартість активів, чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг та балансова вартість активів» [42]), згідно яких підприємства: мікропідприємства, малі, середні або великі подають фінансову звітність.

Податковий кодекс України регулює питання оподаткування прибутку підприємств, у тому числі порядок обчислення фінансових результатів для податкових цілей. ПКУ визначає порядок коригування бухгалтерського фінансового результату (прибутку або збитку) на податкові різниці, що передбачає різницю між податковим і бухгалтерським обліком. Податковий кодекс зобов'язує підприємство, яке перевищує певний обсяг доходу в 40 мільйонів гривень за рік, під час формування фінансового результату здійснювати його коригування на податкові різниці. Під час визнання доходів і витрат є теж свої податкові особливості, зокрема, доходи визнаються на дату їх фактичного отримання (згідно з принципом нарахування), а витрати – лише у випадках, якщо вони документально підтверджені та мають безпосередній зв'язок із господарською діяльністю підприємства. Також ПКУ стимулює підприємство до впровадження податкового планування для оптимізації витрат. Наприклад, використання пільгових режимів оподаткування, таких як спрощена система оподаткування, що може зменшити податкові навантаження та підвищити чистий фінансовий результат [40].

Отже, Податковий кодекс України має комплексний вплив на формування фінансових результатів підприємства. Вимоги ПКУ щодо визнання доходів, витрат, розрахунку податкових різниць та обчислення податку на прибуток формують облікову політику підприємства та остаточний розрахунок чистого прибутку. Ефективні вимоги дотримання ПКУ, разом із застосуванням податкового планування, дозволяють підприємству оптимізувати податкові навантаження, збільшити

прибутковість і забезпечити фінансову стійкість.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (НП(С)БО 1) є основоположним документом, який встановлює принципи, правила і вимоги до складання фінансової звітності в Україні. Цей стандарт забезпечує єдині підходи до подання інформації про фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому стані підприємства, що безпосередньо впливає на формування та відображення фінансових результатів. НП(С)БО 1 закріплює принцип нарахування та відповідності доходів і витрат, відповідно до яких доходи і витрати визнаються в тому звітному періоді, в якому вони виникли, незалежно від фактичного руху грошових коштів. Це є ключовим для правильного формування фінансових результатів, оскільки гарантує точність їх відображення у фінансовій звітності. Принцип безперервності діяльності впливає на оцінку фінансових результатів, після чого припускає, що підприємство буде продовжувати функціонувати в майбутньому. НП(С)БО 1 містить загальні положення про визнання доходів і витрат, які прямо впливають на формування фінансових результатів. Доходи визнаються, коли збільшується економічна вигода у формі надходження активів або зменшення зобов'язань, а витрати — коли зменшуються активи або збільшуються зобов'язання [44].

Отже, НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» є базовим документом, який передбачає підхід до формування та розкриття фінансових результатів підприємства. Він забезпечує системність, достовірність і прозорість у відображенні результатів діяльності, що підвищує довіру до фінансової інформації та створює передумови для прийняття ефективних управлінських рішень.

НП(С)БО 16 «Витрати» та НП(С)БО 15 «Дохід» регламентують порядок визнання доходів і витрат, які впливають на фінансовий результат.

МСФЗ широко застосовується в міжнародній практиці для забезпечення прозорості та відповідності фінансової звітності. Наприклад,

МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» та МСФЗ 16 «Оренда» надають чіткі правила щодо обліку доходів і витрат. Підприємства, що працюють з міжнародними партнерами, зобов'язані адаптувати свої фінансові звіти до вимог МСФЗ.

Контроль фінансових результатів є невід'ємною складовою системою управління фінансами. Перевірка підприємства може бути як зовнішньою так і внутрішньою, але діяльність обов'язково регламентована нормативними документами. Так, зокрема, Закон України «Про аудиторську діяльність» визначає основні вимоги до проведення аудиту фінансових результатів, а також права та обов'язки аудиторів. Нормативи аудиторської діяльності, розроблені на основі Міжнародних стандартів аудиту (МСА), регламентують процеси перевірки правильності формування фінансових результатів.

Внутрішній контроль підприємство проводить власними силами на підставі внутрішніх положень, які підтверджують процедури перевірки а також коректності відображення доходів і витрат.

Отже, нормативне регулювання обліку і контролю фінансових результатів є ключовим елементом забезпечення фінансової прозорості та ефективності управління підприємством. Дотримання вимог національних і міжнародних стандартів дозволяє підвищити довіру інвесторів, мінімізувати ризики фінансових помилок і сприяти стабільному розвитку підприємств у конкурентному середовищі.

Висновки до розділу 1

1. Проаналізовано різні підходи трактування науковцями економічної категорії «фінансові результати», та запропоновано власне визначення, як інтегральний показник ефективності господарської діяльності підприємства, що відображає різницю між отриманими доходами та понесеними витратами за певний період, і який формується під впливом зовнішніх (економічних,

ринкових, регуляторних) та внутрішніх (операційних, інвестиційних, управлінських) факторів. Вони є основним показником фінансової стійкості, конкурентоспроможності та спроможності підприємства до розвитку, виконуючи функції оцінки, регулювання та стимулювання економічного зростання.

2. Фінансові результати виконують ключову роль у діяльності підприємства, оскільки вони є основним критерієм оцінки його ефективності та успішності. Прибуток демонструє здатність підприємства створювати вартість для власників та інвесторів, забезпечуючи фінансову стійкість і можливість подальшого розвитку. Стабільно позитивний фінансовий результат дозволяє підприємству виконувати зобов'язання перед партнерами, інвестувати в модернізацію та впроваджувати інновації. Аналіз фінансових результатів допоможе керівництву оптимізувати витрати та підвищити ефективність операційної діяльності. Ринкова позиція підприємства значною мірою залежить від його фінансових результатів, які впливають на репутацію, залучення інвестицій і конкурентоспроможність.

3. Методика розрахунку фінансового результату базується на аналізі доходів і витрат та враховує як внутрішні можливості, так і вплив зовнішнього середовища. Основними підходами є: метод порівняння капіталу, метод зміни чистих активів та метод «витрати-випуск». Кожен метод має свої переваги та недоліки, а вибір конкретного підходу залежить від особливостей підприємства, його облікової системи та зовнішнього середовища. Рекомендовано застосовувати метод порівняння капіталу при визначенні фінансового результату малим підприємствам, що використовують спрощену форму обліку і оподаткування. Констатовано, що метод «витрати-випуск» є наразі найпоширенішим у розрахунку фінансових результатів. Ефективна методика розрахунку фінансового результату дозволяє оцінити прибутковість підприємства, забезпечити прозорість фінансової діяльності та прийняти обґрунтовані управлінські рішення.

4. Фінансові результати підприємства є основним показником його ефективності, відображаючи здатність досягати поставлених цілей і забезпечувати економічну стабільність. Система обліку та контролю фінансових результатів підпорядковується певним нормативним документам, які регламентують процеси їх формування, відображення у фінансовій звітності та перевірки на відповідність законодавчим вимогам. Нормативне регулювання обліку і контролю фінансових результатів є ключовим елементом забезпечення фінансової прозорості та ефективності управління підприємством. Дотримання вимог національних і міжнародних стандартів дозволяє підвищити довіру інвесторів, мінімізувати ризики фінансових помилок і сприяти стабільному розвитку підприємств у конкурентному середовищі.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ

2.1. Аналіз показників ефективності діяльності ФГ «Бахус»

Фермерське господарство «Бахус» (далі ФГ «Бахус») зареєстроване за адресою м. Підгородне вул. Довженка, 12 Дніпровського району Дніпропетровської області. Господарство було створено 8 квітня 2002 р. і більше 20 років успішно займається вирощуванням овочів, баштанних культур та корнеплодів, фруктових-ягідної продукції, а також додатково виноградарство, розмноження і культивування рослин, вівчарство та козівництво, агросервіс у сфері рослинництва, переробка та консервування фруктових-ягідної продукції, оренда с.-г. техніки.

Господарство забезпечене с.-г. технікою для ведення господарської діяльності. Для зберігання грошових коштів та здійснення безготівкових розрахунків ФГ «Бахус» відкрило рахунки в АТ КБ «ПриватБанк», також господарство зареєстроване в Державній податковій службі як платник 4 групи Єдиного податку та платник ПДВ. Має найманих працівників і за них як податковий агент нараховує, подає звітність до контролюючих органів та сплачує: ПДФО, ВЗ та ЄСВ.

Оцінка майна є важливою, оскільки вона дає змогу здійснити комплексний аналіз активів підприємства, оцінити ефективність його використання, а також виявити потенційні ризики та можливості подальшого розвитку. Аналіз змін в структурі активів дозволяє зробити висновки про фінансову стабільність підприємства, ефективність управління ресурсами та можливості для залучення інвестиції або подальшого розвитку. Пропонуємо за допомогою форми фінзвітності «Баланс» проаналізувати майно господарства за 2019-2023 рр. (додаток А).

Оцінка майна ФГ «Бахус» демонструє загальне зростання активів на

64,51%, що свідчить про розширення його майнової бази. Найзначніше зростання спостерігається у необоротних активах (+322,66%), зокрема, в основних засобах (+177,87%) та довгострокових біологічних активах (+200,00%), що свідчить про інвестиції у виробничу інфраструктуру. Оборотні активи зросли на 51,50%, причому найбільше зростання спостерігається у виробничих запасах (+101,53%), що забезпечує підприємство ресурсами для стабільної діяльності. Однак, значне зменшення обсягів готової продукції та товарів (до 8,33%) може вказувати на проблеми з реалізацією продукції або зміну політики зберігання. Особливої уваги заслуговує зростання горючих коштів (майже в 20 разів), що свідчить про покращення фінансової ліквідності підприємства.

Оцінка капіталу господарства показує значні зміни в структурі та обсягах капіталу за досліджуваний період. Так загальний капітал підприємства збільшився на 64,51%, що свідчить про зростання фінансових можливостей і потенціалу. Власний капітал значно зріс (на 70,93%), що є позитивним сигналом для фінансової стабільності господарства та його здатності покривати свої зобов'язання за рахунок власних засобів. Зобов'язання ФГ «Бахус» зменшилися на 3,11% в порівнянні з 2019 р. однак, значне збільшення поточних зобов'язань (на 334,78%) є сигналом до потенційних проблем з ліквідністю, що потребує прийняття заходів для управління короткостроковими зобов'язаннями.

За допомогою рис. 2.1 проаналізуємо фінансові показники ФГ «Бахус». Оцінка фінансових результатів показує стійке зростання доходу від реалізації продукції з 2019 по 2021 рр., з подальшим зниженням у 2022 і 2023 рр., що являється наслідком військової агресії РФ, адже регіон близько розташований до зони бойових дій. Прибуток підприємства, як ключовий індикатор його фінансового стану, демонструє позитивну тенденцію впродовж перших 3 років, зокрема, досягнувши максимального рівня 2666 тис.грн у 2021 р. проте, у 2022 і 2023 рр прибуток мав тенденцію до зниження. і в 2023 р. – до мінімального значення, таке зниження рприбутковості є тривожним сигналом,

який свідчить про необхідність переосмислення стратегій управління витратами та підвищення ефективності операційної діяльності. Загалом господарство демонструє стабільність у прибутковості, але для подальшого зростання необхідно звернути увагу на зниження собівартості, підвищення ефективності виробництва та реалізації продукції.

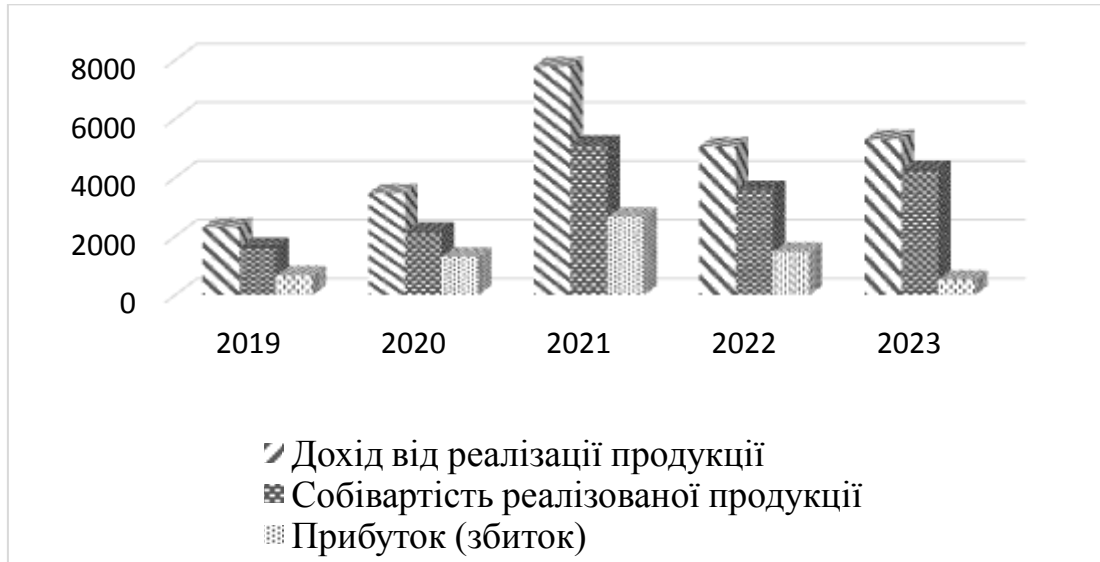

Рис. 2.1. Фінансові результати діяльності ФГ «Бахус», тис. грн.

Аналіз фінансових коефіцієнтів та досліджуваний період ФГ «Бахус» вказує на суттєві коливання у його ліквідності та платоспроможності (рис.2.2). значення коефіцієнта абсолютної ліквідності коливались від 0,4 у 2019 р. до 0,25, у 2023 р. досягнувши максимального рівня 0,8 у 2021 р. таке значення свідчить про можливість господарства швидко погашати свої короткострокові зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів. Однак спад у 2022-2023 рр. вказує на зниження ліквідності та необхідності зміцнення запасу грошових коштів. Також в останні 2 роки проміжний показник покриття мав тенденцію до зниження, що свідчить про загрозу зростання ризику невиконання короткострокових зобов'язань. У 2019–2021 роках коефіцієнт залишався на відносно високому рівні (11,53 у 2019 році, 12,1 у 2020 році, 6,34 у 2021 році), що свідчить про достатню фінансову стійкість підприємства.

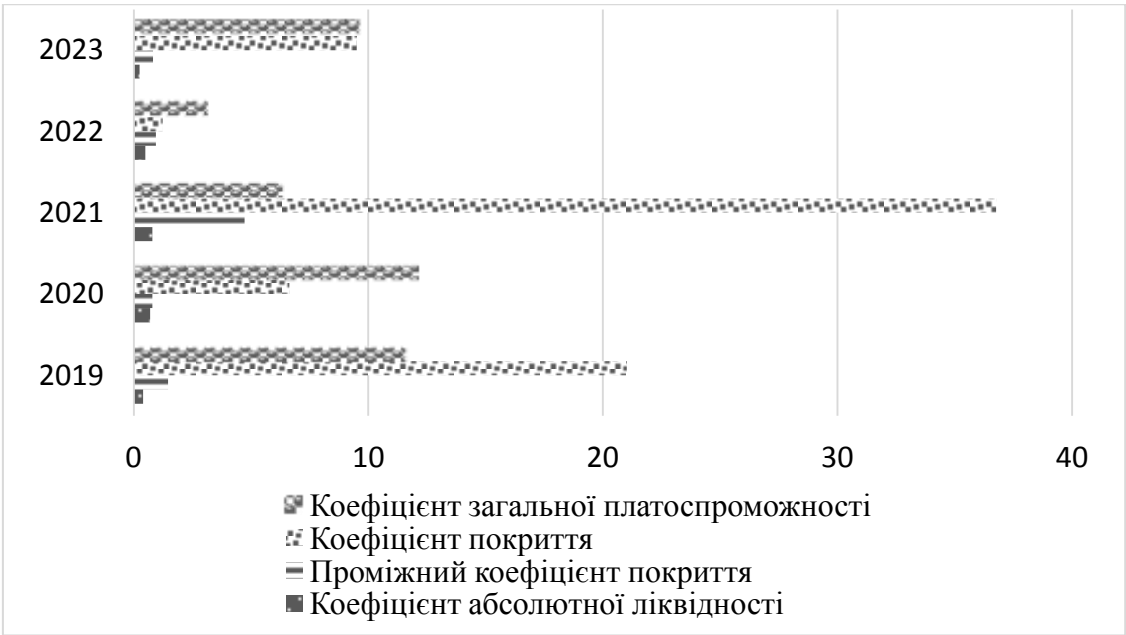

Рис. 2.2. Оцінка платоспроможності ФГ «Бахус»

У 2022 році він значно знизився до 3,18, що може бути наслідком збільшення фінансових зобов’язань чи скорочення власного капіталу. У 2023 році коефіцієнт підвищився до 9,58, що свідчить про часткове відновлення платоспроможності, але рівень все ще потребує підвищення для забезпечення стабільності.

За допомогою фізичного подання показників платоспроможності ФГ «Бахус» (рис.2.3) проведемо їх оцінку.

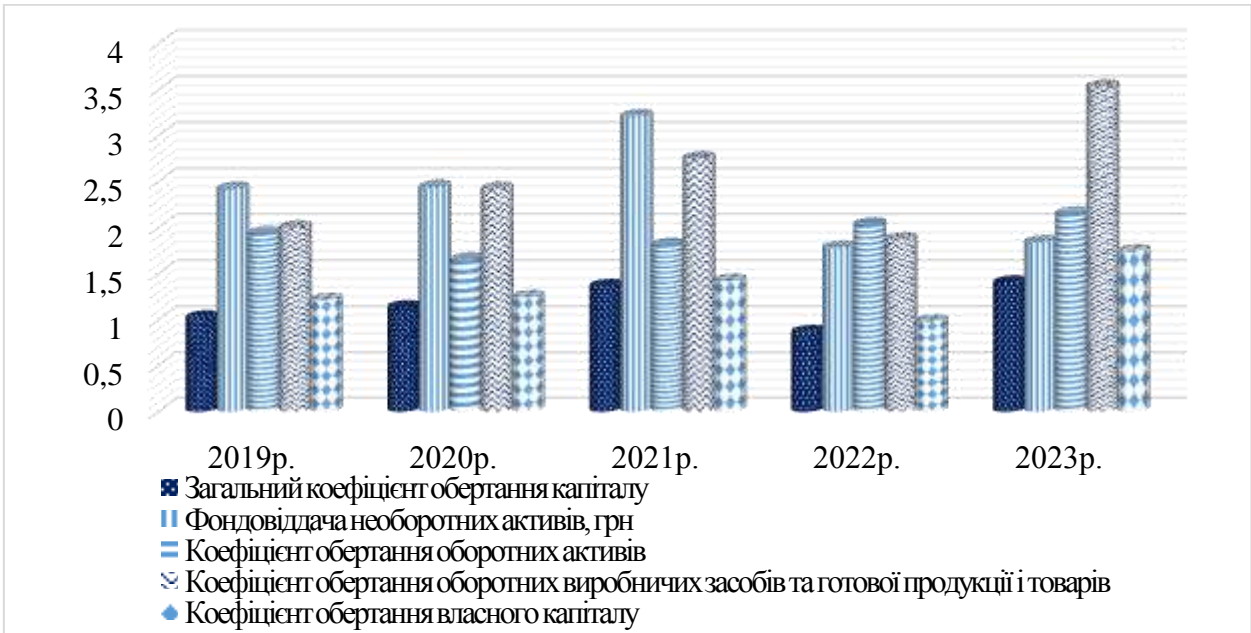

Рис. 2.3. Оцінка ділової активності ФГ «Бахус»

Аналізуючи динаміку загального коефіцієнта обертання капіталу, видно, що показник має тенденцію до зростання, за винятком 2022 року, коли він знизився до 0,86, що може бути пов'язано зі зниженням доходів підприємства через зовнішні фактори. Однак у 2023 році коефіцієнт знову зріс до 1,4, що свідчить про покращення ефективності використання капіталу. Коефіцієнт обертання власного капіталу стабільно зростав протягом аналізованого періоду, крім 2022 року, коли спостерігався спад до 0,98. У 2023 році показник досяг 1,74, що свідчить про ефективніше залучення власного капіталу в діяльність підприємства. У цілому, підприємство демонструє поступове покращення ефективності використання капіталу та ресурсів, хоча в окремі роки, особливо в 2022-му, відзначалися певні труднощі.

За допомогою даних додатку Б проведемо комплексну оцінку фінансового стану ФГ «Бахус». Коефіцієнт фінансової незалежності залишається на досить високому рівні (5,11-8,67%), що демонструє невисоку залежність господарства від зовнішнього фінансування. Рентабельність продажу упродовж аналізованого періоду залишається на стабільному рівні (9-16%), що свідчить про ефективність операційної діяльності. Рентабельність активів та капіталу демонструють позитивну динаміку у 2020-2021 рр., однак 2022-2023 рр. показники дещо знизилися, що вказує на необхідність підвищення використання капіталу. Інтегрований показник фінансового стану варіюється в межах 7,14-9,12, що відповідає рейтингу «А» у всі роки. Це свідчить про стабільну і ефективну фінансову діяльність ФГ «Бахус».

2.2. Організаційні аспекти обліку та аналіз господарських процесів в ФГ «Бахус»

Відмітимо, що в ФГ «Бахус» облік ведеться відповідно до чинного законодавства з урахуванням особливостей сільськогосподарської діяльності.

Облік у господарстві здійснюється одним бухгалтером, який відповідає за всі облікові процеси. Така організація обліку забезпечує централізоване управління фінансово-господарською діяльністю. Щодо організаційних аспектів обліку, то господарство застосовує спрощену форму обліку, що відповідає його розмірам та специфіці діяльності, з використанням програмного продукту Microsoft Excel.

Принципи, методи та процедури, що приміняються в ФГ «Бахус» для складання та подання фінансової звітності, є складовими облікової політики підприємства. Відмітимо, що господарство не має нормативного документа, який би затверджував питання облікової політики. Розглянемо основні компоненти облікової політики ФГ «Бахус»:

1. Оцінка активів і зобов'язань. Господарство при виборі методів оцінки запасів, основних засобів, дебіторської і кредиторської заборгованостей орієнтується на принципи об'єктивності та відповідності ринковим умовам.

2. Для основних засобів використовується прямолінійний метод нарахування амортизації, що забезпечує рівномірне списання вартості активів протягом їх корисного використання.

3. Запаси списуються на виробництво відповідно до методу середньозваженої вартості, що дозволяє згладити коливання цін на ТМЦ, оскільки всі закупівлі враховуються в середньому, що дає більш стабільний результат при складанні звітності.

4. Урахування податкових зобов'язань здійснюється відповідно до вимог податкового законодавства з урахуванням специфіки с.-г. діяльності та можливих пільг для фермерських господарств.

5. Для складання фінансової звітності ФГ «Бахус» використовує звітні форми відповідно до НП(С)БО, що забезпечує відповідність фінансових результатів реальній діяльності господарства [46]. Фінзвітність представлена у формі «Балансу» та «Звіту про фінансові результати».

6. ФГ «Бахус» використовує спрощений план рахунків, що є

ефективним інструментом для обліку, особливо для невеликих підприємств, де складність БО не потребує використання повного плану [45]. Спрощений план дозволяє зосередитися на основних операціях господарства і забезпечує простоту у веденні обліку, оптимізуючи процеси звітності та контролю.

7. Процедури внутрішнього контролю. В ФГ «Бахус» для контролю за господарською діяльністю застосовують інвентаризацію, яка дозволяє забезпечити точність облікових даних і гарантувати, що майно підприємства враховується відповідно до реального стану на момент звітності. Інвентаризація проводиться регулярно для перевірки наявності запасів, основних засобів та інших активів, а також для виявлення можливих невідповідностей або помилок в обліку.

Ці компоненти облікової політики дають змогу ФГ «Бахус» організувати ефективний облік та аналіз фінансових результатів, що сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Організація первинного обліку забезпечується використанням типових форм документів для обліку виробничих процесів. На рис.2.4 наведено схему етапів документообігу ФГ «Бахус».

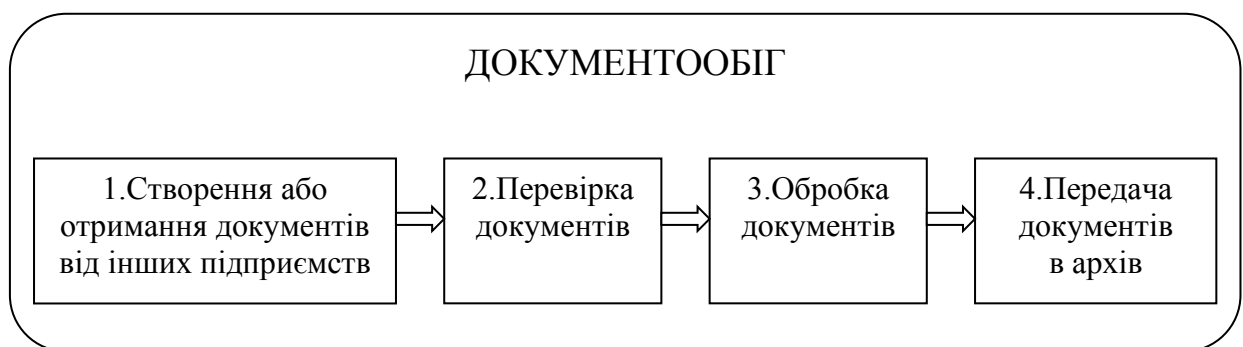

Рис.2.4. Схема етапів документообігу ФГ «Бахус»

Як вже було відмічено, у ФГ «Бахус» основним інструментом для облікових операцій є програмний продукт Microsoft Excel за допомогою якого проводить аналіз господарських процесів в розрізі:

- облік доходів і витрат передбачає створення таблиць для фіксації та аналізу виробничих витрат, доходів від реалізації продукції та інших

операційних результатів;

- облік запасів передбачає ведення обліку ТМЦ, готової продукції із застосуванням функції для підрахунку залишків та оборотів;

- контролю розрахунків, тобто фіксація дебіторської і кредиторської заборгованостей, а також контроль за термінами винонання зобов'язань;

- облік заробітної плати передбачає розрахунок всіх необхідних показників, зокрема основна та додаткова частина зарплати, премії, надбавки, податки та інші виплати;

- Excel використовується для розрахунку податків, що підлягають сплаті в бюджет. Це включає нарахування податку на доходи фізичних осіб, єдиного податку та інших обов'язкових платежів, що залежать від характеру господарської діяльності підприємства;

- формування звітності передбачає складання необхідних звітних документів відповідно до вимог і потреб.

Відмітимо, що використання Microsoft Excel дозволяє господарству здійснювати базовий облік з відносно невеликими витратами.

В цілому систему облікового процесу ФГ «Бахус» можна представити як організовану сукупність заходів, процедур та методів, які застосовуються ним для збору, обробки та аналізу фінансової та господарської інформації з метою забезпечення точності, достовірності та своєчасності фінансової звітності. Вона включає в себе ряд ключових етапів і компонентів (рис.2.5).

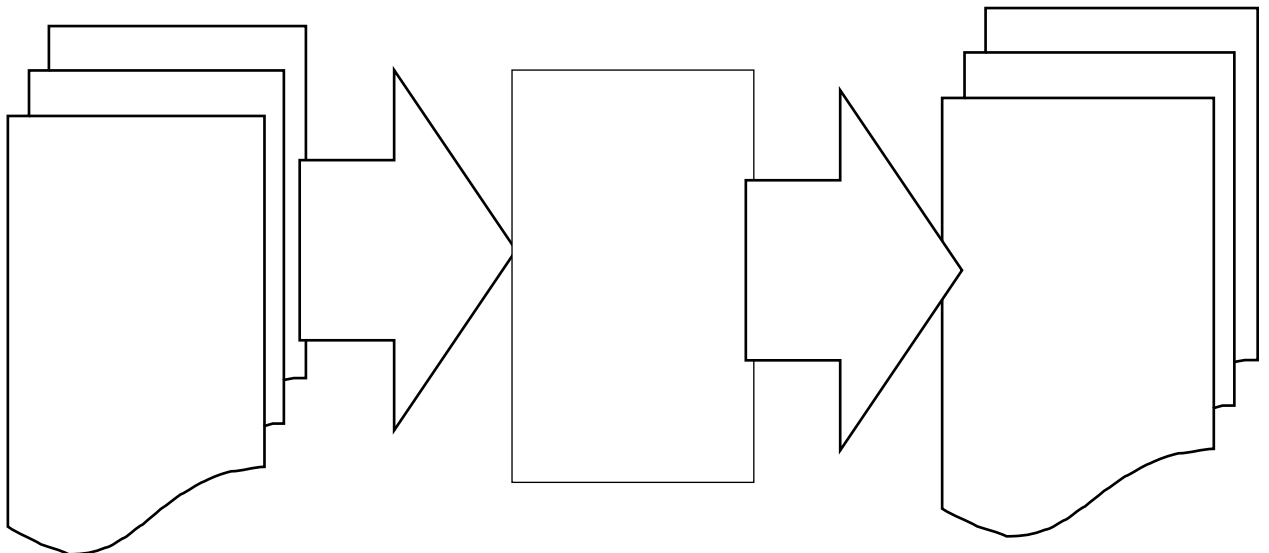

Рис. 2.5. Етапи та компоненти облікового процесу ФГ «Бахус»

Загалом, рівень організації обліку в ФГ «Бахус» відповідає вимогам законодавства, є достатньо ефективним для підприємства. Організація обліку і облікової політики в ФГ «Бахус» спрямована на забезпечення ефективного та прозорого управління фінансовими та господарськими процесами підприємства. Облікова система є достатньо гнучкою і адаптованою до змін у законодавстві, економічному середовищі та внутрішніх процесах підприємства, щоб забезпечити належний рівень надійності та прозорості у веденні обліку.

2.3. Відображення фінансових результатів діяльності господарства в обліковій системі

Фінансові результати є одним із найважливіших показників, що характеризують ефективність роботи підприємства, вони відображають кінцевий економічний ефект від діяльності, який досягається за певний період та служать основою для прийняття стратегічних і тактичних управлінських рішень.

На початку відмітимо, що всі операції, які пов'язані з визначенням і відображенням фінансових результатів в обліку регламентують декілька стандартів: НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати». Відповідно до зазначених стандартів ФГ «Бахус» всі операції, які пов'язані з доходами і витратами систематизує у обліковій системі для точного обчислення фінансових результатів діяльності. Відповідно до НП(С)БО 1 господарство підготовляє фінансову звітність на основі належно оформлених облікових записів, що дозволяє чітко визначити результативність діяльності підприємства за звітний період.

Згідно зі спрощеним планом рахунків, облік фінрезультатів в ФГ «Бахус» здійснюється шляхом використання кількох основних рахунків для

визначення доходів, витрат і, відповідно, фінансового результату (прибутку чи збитку). Таким чином, господарство використовує такі рахунки:

- 90 «Собівартість реалізації» [46] використовується для відображення виробничої с/в продукції, яка була реалізована протягом звітного періоду. Це дозволяє обчислити собівартість реалізованої продукції, що є необхідним для визначення фінансового результату діяльності підприємства (прибутку чи збитку);

- 70 «Доходи від реалізації» [46] використовуються для обліку доходів, які отримуються від реалізації продукції, робіт або послуг. Це основне джерело доходу для фермерського господарства. Точність обліку доходів є критично важливою для визначення фінансових результатів господарства, адже будь-яка помилка в обліку доходів може призвести до неточного відображення прибутку або збитку;

- 79 «Фінансові результати» [46] на цей рахунок переносяться підсумки по доходах та витратах. Залежно від результату, на рахунку може відображатися прибуток або збиток;

- 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» [46] використовується для обліку накопичених прибутків або збитків підприємства, які залишаються в його розпорядженні після сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів, або для відображення збитків, які не покриті за рахунок інших джерел.

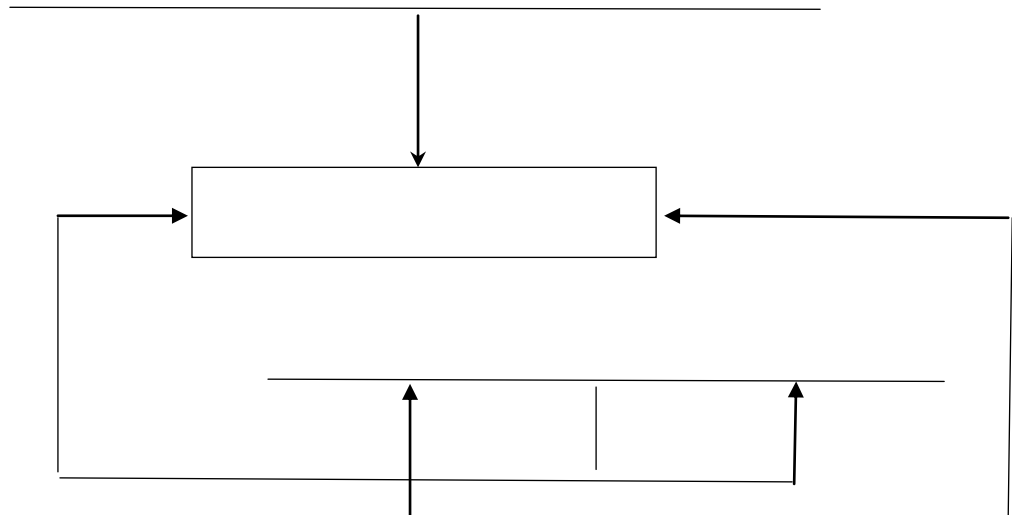

Рис. 2.6. Процес формування фінансових результатів діяльності ФГ «Бахус» в обліковій системі

Для визначення фінансового результату діяльності господарства проводиться закриття рахунку 70 «Доходи від реалізації» та 90 «Собівартість реалізації» в кінці звітного періоду. Безпосередній рахунок за допомогою якого проводиться визначення фінансових результатів – це рахунок 79 «Фінансовий результат» за кредитом якого відображаються суми доходів, отриманих господарством в процесі реалізації продукції, а за дебетом – суму собівартості реалізованої продукції.

ФГ «Бахус» при визначенні фінансового результату проводить наступні дії. Наприкінці звітного періоду рахунок 79 закривається шляхом визначення безпосередньо фінансового результату. Якщо кредитовий оборот рахунку 79 перевищує дебетовий – отримано прибуток, якщо дебетовий оборот по рахунку 79 більший за кредитовий – отримано збиток.

Таким чином, рахунок 79 дає змогу узагальнити результати діяльності господарства і забезпечити точний облік його фінансових показників.

За допомогою рис.2.7 відобразимо господарські операції пов'язані з даним рахунком.

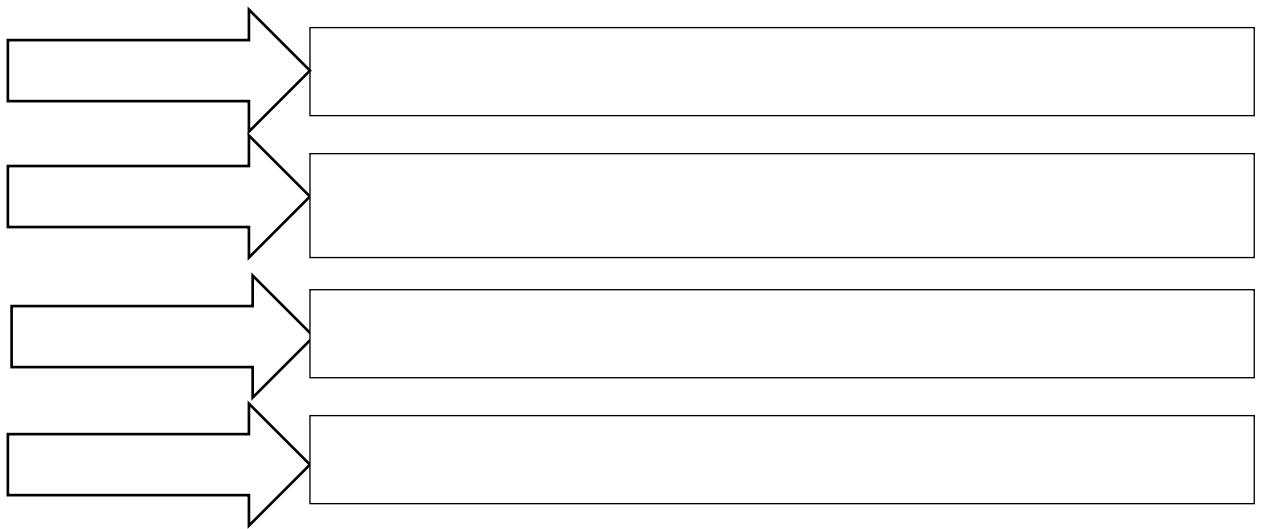

Рис. 2.7. Основні бухгалтерські проведення по рахунку 79 «Фінансові результати»

Аналітичний облік фінрезультатів у ФГ «Бахус» здійснюється з урахуванням їх характеру, видів продукції, товарів, робіт, послуг, а також інших напрямів, які підприємство визначає самостійно. Для фіксації накопичення фінансових результатів за різними видами діяльності та їх віднесення до нерозподіленого прибутку (або непокритого збитку) використовуються бухгалтерські довідки та розрахунки за допомогою Microsoft Excel. Схема формування облікової інформації пов'язаної з фінансовими результатами в обліковій системі наведено в додатку В.

Отже, в обліковій системі ФГ «Бахус» фінансові результати відображаються через систематичну реєстрацію всіх господарських операцій, належне облікове відображення доходів, витрат і податкових зобов'язань, а також контроль і аналіз для підготовки фінансової звітності.

2.4. Напрямки удосконалення обліку фінансових результатів діяльності підприємства

Облік фінансових результатів є ключовим елементом діяльності організації. Ефективне формування цього процесу не лише забезпечує контроль за фінансовим станом компанії, але й сприяє прийняттю зважених

управлінських рішень. Однак у зв'язку з постійними змінами у бізнес-середовищі та технологічному розвитку, необхідно постійно вдосконалювати методи, підходи та саму систему обліку фінансових результатів, щоб відповідати сучасним викликам.

Фінансові результати діяльності будь-якого підприємства у поточному звітному періоді визначається лише після завершення звітного періоду з використанням концепції калькуляційного обліку, коли встановлюється фактична собівартість виготовленої та реалізованої продукції. Показники економічного результату, такі як прибуток чи збиток, формуються на основі даних фінансового, оперативного та управлінського обліку.

Дослідження показали, що фінансові результати, відображені у фінансовому та управлінському обліку, зрештою є ідентичними за обсягом, проте відрізняються за структурою деталізації. Взаємозв'язок між фінансовим та управлінським обліком було визначено шляхом організації аналітики бухгалтерського обліку з урахуванням вимог управлінського обліку.

Управлінський звіт про фінансові результати є ключовим інструментом для оцінки фінансового стану підприємства та прийняття обґрунтованих рішень в управлінні. Він надає чітку картину фактичних фінансових результатів за визначений період, дозволяючи порівнювати їх із запланованими показниками. Такий звіт допомагає виявити відхилення між прогнозованими і реальними результатами, а також аналізувати їх причини для своєчасного коригування тактики діяльності підприємства. Завдяки детальному аналізу доходів, витрат та фінансових результатів, керівництво може отримати інформацію про ефективність використання ресурсів, результативність основної та додаткової діяльності, а також визначати потенційні ризики і можливості для покращення фінансових показників. Управлінський звіт є незамінним інструментом для планування бюджету, моніторингу виконання фінансових планів та забезпечення фінансової стабільності підприємства. Запропонована форма управлінського звіту про

фінансові результати наведена в додатку Д.

З метою забезпечення деталізованої інформації для аналізу фінансових результатів пропонуємо структуру субрахунку 79 «Фінансові результати від операційної діяльності» в розрізі аналітичних рахунків 4 порядків (рис. 2.8), що є важливим для забезпечення ефективного управління, аналізу, планування та прийняття рішень на підприємстві, а саме:

- дозволяє оцінити рентабельність окремих напрямів діяльності, що необхідно для стратегічного планування та розподілу ресурсів;

- деталізація за підрозділами підприємства (бригадами, цехами, фермами) дозволяє оцінити ефективність їхньої роботи та відповідність планам, це також сприяє виявленню слабких місць у системі управління.

- деталізований облік створює чітку картину фінансових результатів, що важливо для звітності перед податковими органами, інвесторами, банками та іншими зацікавленими сторонами;

- деталізовані дані допомагають керівництву оперативно реагувати на зміни ринку, впроваджувати ефективні заходи щодо оптимізації виробництва та збуту, планувати подальший розвиток підприємства.

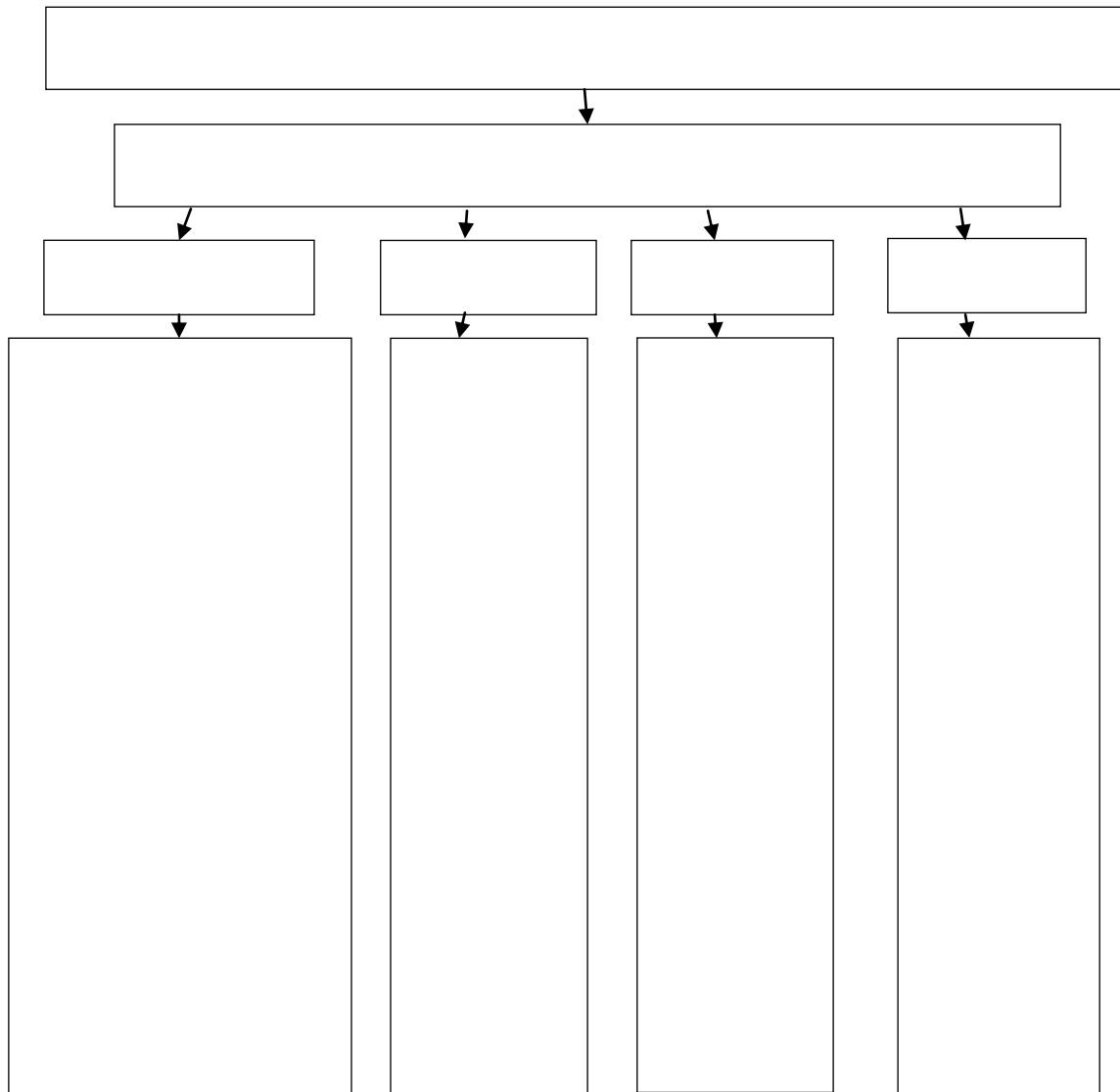

Рис. 2.8. Запропонована структура субрахунку 791 «Фінансові результати від операційної діяльності»

Потреба в такій деталізації обумовлена бажанням підприємства підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами, виявити проблемні зони та забезпечити стратегічний розвиток.

Ми підтримуємо думку Тесленко Т.І. та Конькової Н.В., які наголошують на актуальності «впровадження аналітичних субрахунків до рахунку обліку прибутків і збитків за окремими видами діяльності» [55]. Автори переконані, що «така класифікація фінансових результатів за видами діяльності на рахунку 44 дозволить контролювати вплив результатів окремого виду діяльності на загальний результат діяльності підприємства» [55]. Це забезпечить внутрішніх користувачів необхідною інформацією для

ухвалення управлінських рішень, спрямованих на покращення результатів у конкретних напрямках господарської діяльності (рис.2.9).

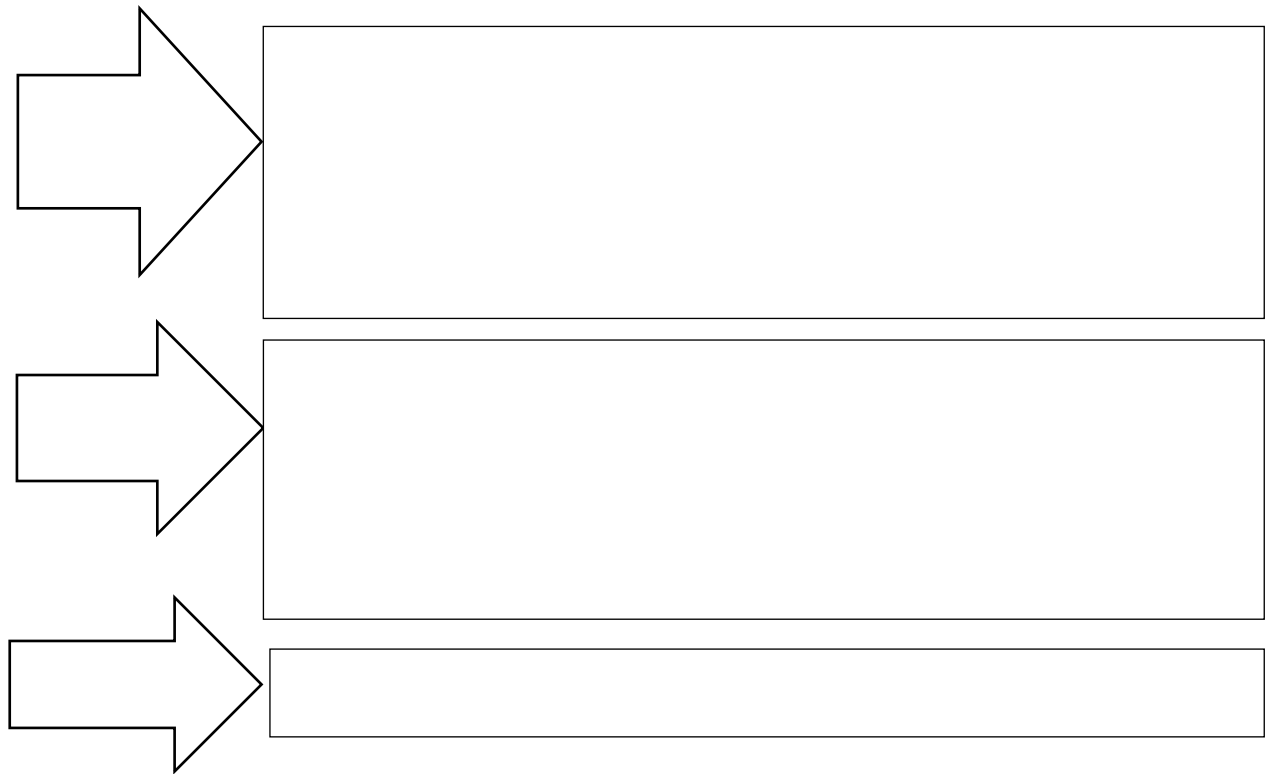

Рис. 2.9. Запропоновані субрахунки до рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»

Запровадження такої класифікації фінансових результатів за різними видами діяльності на рахунку 44 «Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)» сприятиме більш ефективному контролю за впливом кожного напрямку діяльності на загальний фінансовий результат підприємства.

На нашу думку, для належного підходу до визначення фінансового результату від сільськогосподарської діяльності в рамках бухгалтерського обліку доцільно запровадити додаткові субрахунки. Це дозволить підвищити рівень аналітики та точності облікових даних, що, у свою чергу, сприятиме покращенню інформаційної основи для визначення фінансових результатів с.-г. діяльності. Для ведення обліку доходів, витрат та фінансових результатів від с.-г. діяльності пропонується використання субрахунків, перелік яких представлений на рис.2.10.

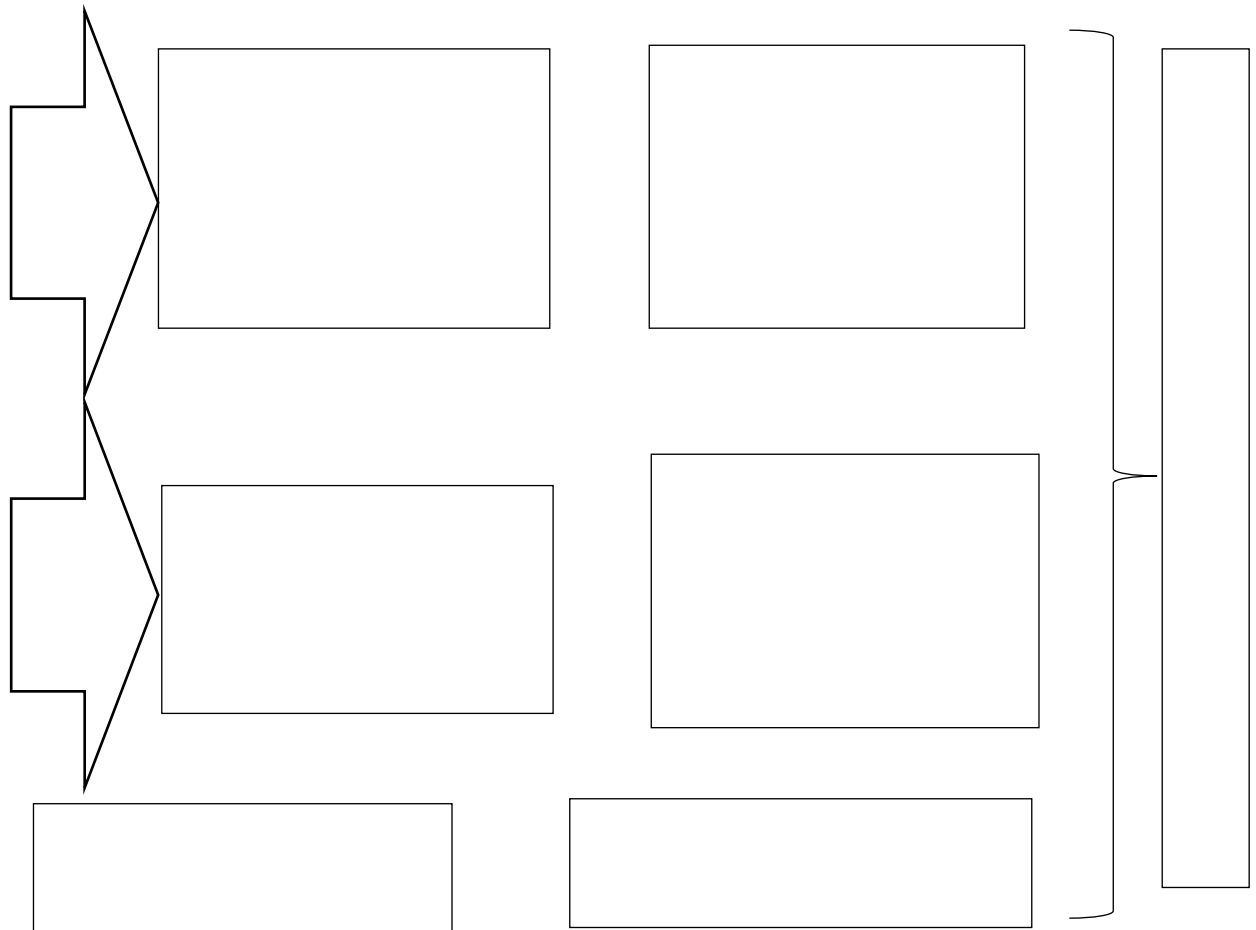

Рис. 2.10. Рекомендовані субрахунки до рахунків доходів і витрат з метою визначення фінансового результату від сільськогосподарської діяльності

Необхідно зауважити, що для кожного із рекомендованих субрахунків, які використовуються для визначення фінансових результатів с.-г. діяльності, слід також відкрити відповідні аналітичні рахунки, які будуть розподіляти інформацію по різних видах сільськогосподарської продукції та біологічних активів.

Висновки до розділу 2

1. Проведена комплексна оцінка фінансового стану ФГ «Бахус» показала, що інтегрований показник фінансового стану варіюється в межах 7,14-9,12, що відповідає рейтингу «А» у всі роки. Це свідчить про стабільну і ефективну фінансову діяльність ФГ «Бахус». Встановлено, що в ФГ «Бахус»

облік ведеться відповідно до чинного законодавства з урахуванням особливостей сільськогосподарської діяльності. Облік у господарстві здійснюється одним бухгалтером, який відповідає за всі облікові процеси. Застосування спрощеної форми обліку, використання програмного продукту Microsoft Excel для аналізу господарських операцій та систематизації фінансової інформації дозволяє досягти достатнього рівня контролю за процесами.

2. Згідно зі спрощеним планом рахунків, облік фінрезультатів в ФГ «Бахус» здійснюється шляхом використання кількох основних рахунків для визначення доходів, витрат і, відповідно, фінансового результату (прибутку чи збитку): 90 «Собівартість реалізації», 70 «Доходи від реалізації», 79 «Фінансові результати», 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Для визначення фінансового результату діяльності господарства проводиться закриття рахунку 70 «Доходи від реалізації» та 90 «Собівартість реалізації» в кінці звітного періоду. Безпосередній рахунок за допомогою якого проводиться визначення фінансових результатів – це рахунок 79 «Фінансовий результат».

3. Аналітичний облік фінансових результатів у ФГ «Бахус» здійснюється з урахуванням їх характеру, видів продукції, товарів, робіт, послуг, а також інших напрямів, які підприємство визначає самостійно. Для фіксації накопичення фінансових результатів за різними видами діяльності та їх віднесення до нерозподіленого прибутку (або непокритого збитку) використовуються бухгалтерські довідки та розрахунки за допомогою Microsoft Excel.

4. Запропоновано форму управлінського звіту про фінансові результати, який є ключовим інструментом для оцінки фінансового стану підприємства та прийняття обґрунтованих рішень в управлінні. Він надає чітку картину фактичних фінансових результатів за визначений період, дозволяючи порівнювати їх із запланованими показниками. Такий звіт допомагає виявити відхилення між прогнозованими і реальними

результатами, а також аналізувати їх причини для своєчасного коригування тактики діяльності підприємства.

5. Обґрунтовано деталізацію субрахунку 79 «фінансові результати», яка спрямована на підвищення ефективності управління фінансовими результатами підприємства, забезпечення прозорості обліку та контролю за доходами і витратами. Вона дозволяє аналізувати прибутковість окремих галузей, видів продукції, центрів відповідальності та каналів реалізації, що сприяє обґрунтованому прийняттю управлінських рішень, оптимізації планування, покращенню звітності та підвищенню відповідальності підрозділів за фінансові результати.

6. Запропонована детальна класифікація фінансових результатів за різними видами діяльності на рахунку 44 «Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)», що сприятиме більш ефективному контролю за впливом кожного напрямку діяльності на загальний фінансовий результат підприємства.

7. Рекомендовані субрахунки до рахунків доходів і витрат з метою визначення фінансового результату від сільськогосподарської діяльності. Це дозволить підвищити рівень аналітики та точності облікових даних, що, у свою чергу, сприятиме покращенню інформаційної основи для визначення фінансових результатів с.-г. діяльності.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЬНИХ ПРОЦЕДУР ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Контрольні процедури фінансових результатів діяльності

Контроль фінансових результатів діяльності підприємства є ключовою складовою ефективного управління. Він дозволяє оцінити поточний стан підприємства, визначити недоліки в організації бізнес-процесів та забезпечити своєчасне прийняття управлінських рішень. Цей процес обґрунтовується на теоретичних принципах контролю, які враховують специфіку формування доходів і витрат, а також вплив зовнішнього середовища на фінансові показники підприємства.

Контроль фінансових результатів діяльності – це система процедур, спрямованих на перевірку та аналіз формування прибутків і збитків підприємства. Метою контролю фінансових результатів є забезпечення: отримання достовірних даних про доходи, витрати та фінансові результати; дотримання підприємством встановлених нормативних актів, стандартів обліку та податкового законодавства; підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Контроль фінансових результатів виконує функції:

- оціночну - визначення ефективності діяльності підприємства через аналіз рентабельності;
- попереджувальну – допускає ризики, які можуть вплинути на зменшення прибутку або виникнення збитків;
- регулюючу – забезпечує розробку заходів для підвищення фінансової стійкості;
- аналітичну – перевірити ключові фактори, що впливають на фінансові результати.

Проведення контролю фінансових результатів базується на теоретичних принципах:

- об'єктивності – інформація, яка використовується для аналізу, повинна бути достовірною та перевіреною;
- правильності – контроль має здійснюватися на кожному етапі формування фінансових результатів для оперативного реагування на зміни;
- комплексності – охоплення всіх аспектів діяльності підприємства, що впливають на фінансові результати;
- системності – контроль повинен отримати взаємозв'язки між більшими показниками, такими як доходи, витрати, прибутки та збитки;
- економічності – витрати на проведення контролю не повинні перевищувати отриманих вигід.

Контроль фінансових результатів здійснюється за допомогою різноманітних методів, розглянемо їх. Метод аналізу фінансових показників забезпечує визначення рентабельності продукції, продажів та активів, показує динаміку прибутків і збитків за звітний період. Метод документального контролю забезпечує перевірку первинної документації (накладні, рахунки-фактури, договори) та аналіз звітності (звіт про фінансові результати, баланс).

Використовуючи метод математичного аналізу можна отримати кореляційно-регресійний аналіз для оцінки впливу факторів на фінансовий результат. Вивчення впливу ринкових умов, законодавчих змін та конкуренції на формування фінансових результатів можна зробити використовуючи метод оцінки внутрішніх і зовнішніх факторів.

Контроль фінансових результатів може здійснюватися як внутрішніми, так і зовнішніми суб'єктами. Внутрішній контроль може виконуватися співробітниками підприємства або спеціальними внутрішніми контрольними підрозділами (відділ контролю, підрозділ аудиту). Під час внутрішнього контролю фінансових результатів перевірка зосереджується на поточному аналізі доходів і витрат та забезпеченню ефективного розподілу ресурсів.

Зовнішній контроль виконується державними органами (податкова служба, аудиторська служба) та аудиторськими компаніями. В даному випадку, контроль спрямований на перевірку дотримання нормативних актів та правильність обчислення фінансових результатів для оподаткування.

Схематично структурна модель контролю фінансових результатів діяльності відображена на рис.3.1.

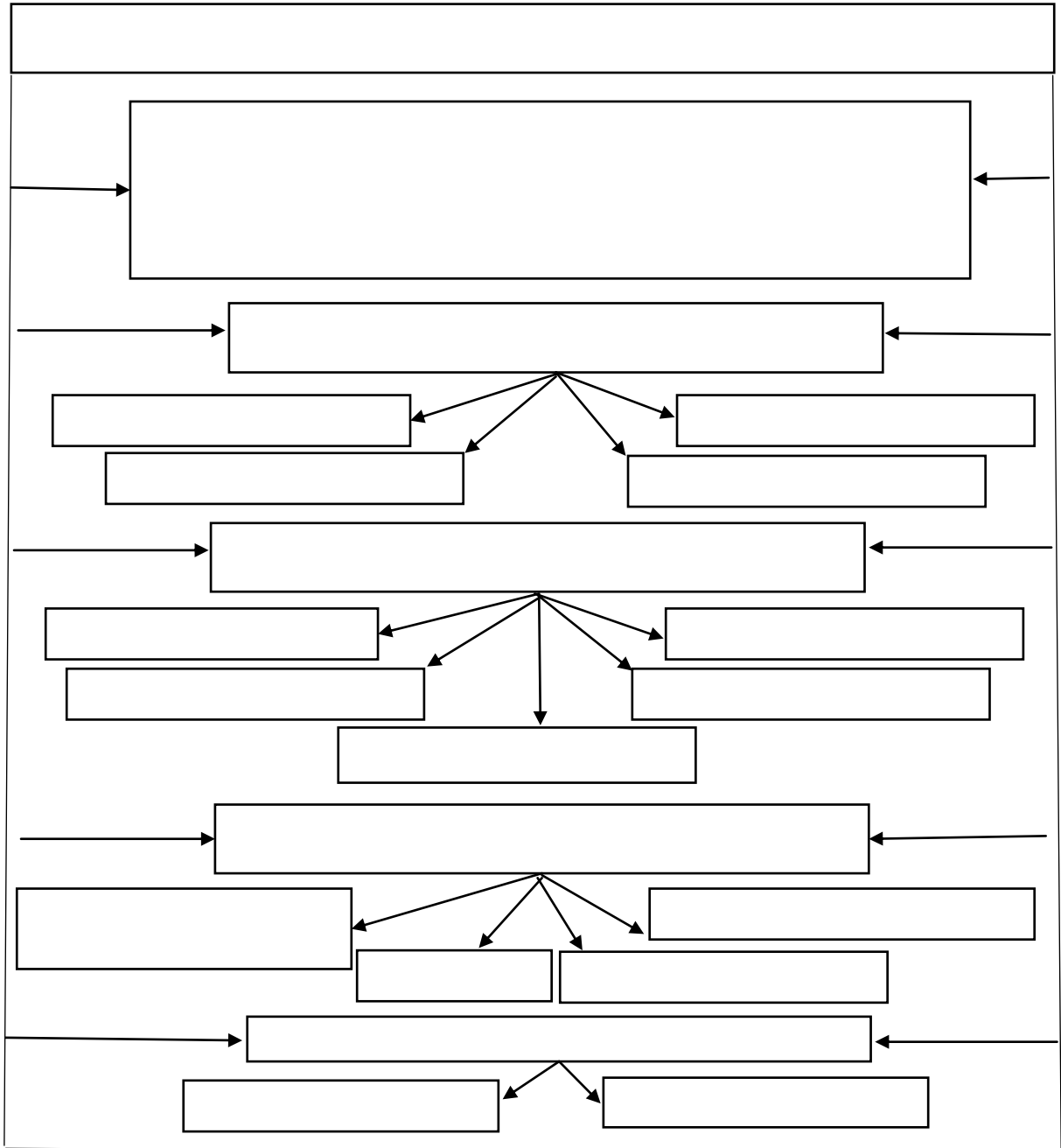

Рис.3.1 Структурна модель контролю фінансових результатів діяльності

Джерело: сформовано автором

Основними проблемами контролю фінансових результатів, з якими стикаються підприємства під час перевірки – це недостатня автоматизація процесів обліку та аналізу, що ускладнює оперативний контроль; вплив зовнішніх факторів (наприклад, економічна криза, законодавчі зміни), які важко прогнозувати, а також висока вартість проведення зовнішнього аудиту для малих підприємств.

До перспектив розвитку контролю фінансових результатів ми пропонуємо віднести:

- впровадження сучасних інформаційних технологій для автоматизації процесів обліку;
- інтеграція міжнародних стандартів у систему внутрішнього контролю;
- підвищення кваліфікації працівників, які відмовляються від проведення фінансового контролю.

Отже, контроль фінансових результатів діяльності підприємства є інструментом забезпечення фінансової стабільності та успішності бізнесу. Він дозволяє виявити недоліки в організації бізнес-процесів, оптимізувати витрати і збільшити прибутковість. Теоретичні основи контролю забезпечують ефективну реалізацію цього процесу, сприяючи прийняттю обґрунтованих управлінських рішень і підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

3.2. Стан контролю фінансових результатів діяльності підприємства

У досліджуваному господарстві облік здійснюється одним бухгалтером, який відповідає за всі облікові процеси, застосовує спрощену форму обліку з використанням програмного продукту Microsoft Excel. У ФГ «Бахус» внутрішньогосподарський контроль фінансових результатів

діяльності організується за рахунок обмежених ресурсів і потреб, а також є невід'ємною функцією бухгалтерського обліку, що забезпечує достовірність фінансової інформації, оцінку ефективності діяльності та остаточне прийняття управлінських рішень.

За період проведеного дослідження в господарстві зовнішніх контрольних перевірок з боку податкової не було, а послуги аудиторських організацій не замовлялися.

Розглянемо як в господарстві здійснюється процес внутрішнього контролю фінансових результатів.

У фермерському господарстві бухгалтер виконує одночасно функції обліку та контролю, що зобов'язує його забезпечувати ретельний аналіз кожної операції, починаючи з первинної документації до підсумкового складання звітності. Так як в господарстві використовується спрощений план рахунків, це дозволяє адаптувати контрольні процедури до невеликого обсягу господарських операцій. Для контролю фінансових результатів перевіряються рахунки:

- 70 "Доходи від реалізації" — контролюється відповідність доходів даних накладних, договорів купівлі-продажу, виписок з банку;
- 90 "Собівартість реалізації" — перевіряються правильність розрахунку собівартості реалізованої продукції, включаючи витрати на виробництво, транспортування тощо;
- 96 "Інші витрати" — контролюються витрати, не пов'язані зазвичай з реалізацією (наприклад, адміністративні витрати чи збитки від надзвичайних подій);
- 79 "Фінансові результати" — забезпечення визначення остаточного фінансового результату (прибуток або збиток);
- 44 «Нерозподілені доходи (непокриті збитки)» — контролюється правильність відображення суми чистого прибутку або збитку.

Відсутність зовнішнього контролю (податкових та аудиторських перевірок) зобов'язує бухгалтера самостійно забезпечити достовірність усіх записів і звітності.

Процедуру внутрішньогосподарського контролю фінансових результатів бухгалтер розпочинає контролю доходів (рахунок 70), де перевіряється повнота та достовірність доходів від реалізації продукції, відповідність даних первинної документації (договір, накладна, виписка з банку) з обліковими записами; аналізується платоспроміжність і повнота оплати покупцями. Далі здійснюється контроль витрат (рахунки 90 та 96): аналізується правильність розрахунку собівартості продукції (враховуються витрати на виробництво, зберігання, транспортування тощо); витрати, які не пов'язані з виробництвом (рахунок 96), перевіряються документально на предмет підтвердження відповідності та обґрунтованості.

Наступний етап контролю фінансових результатів (рахунок 79). Визначення фінансового результату виробляється шляхом співставлення доходів (рахунок 70) і витрат (рахунки 90, 96), залишок рахунку 79 повинен відповідати чистому фінансовому результату за звітний період. Останній етап перевірки - контроль нерозподіленого прибутку (рахунок 44). Чистий прибуток (або збиток), відображений на рахунку 79, записується на рахунок 44. Цей процес контролюється шляхом аналізу відповідності бухгалтерських записів та залишків у звітності.

Інструментами внутрішньогосподарського контролю фінансових результатів в господарстві є первинна документація (контроль документів (накладні, рахунки, договори) забезпечує достовірність операцій та їх відображення в обліку), аналітичний облік (використання спрощеного плану рахунків передбачає ведення аналітичного обліку окремих статей доходів і витрат для кращого розуміння фінансових результатів) та звітність (звіт про фінансові результати є ключовим документом для аналізу та контролю, а бухгалтер співставляє дані облікових рахунків із сумами, відображеними у звітності).

Контроль фінансових результатів у досліджуваному господарстві має як переваги так і недоліки. Зокрема, перевагами внутрішньогосподарського контролю у ФГ «Бахус» є:

- оперативність, тому що контроль виконується в процесі ведення обліку, що дозволяє своєчасно реагувати на виявлені недоліки;
- простота, адже використання спрощеного плану рахунків полегшує процес контролю, зменшуючи ступінь перевірки та аналізу;
- доступність - один бухгалтер, за умови правильно організованого обліку, може забезпечити належний рівень контролю без залучення сторонніх спеціалістів.

До недоліків проведення внутрішнього контролю фінансового результату в господарстві можна віднести:

- відсутність незалежності, адже єдиний бухгалтер одночасно веде облік і контроль витрат, що може призвести до суб'єктивності та недостовірності перевірки;
- висока ймовірність помилок, тому що через перевантаження завдань є ризик людських помилок, які залишаються непоміченими через додатковий рівень перевірки;
- обмежений професійний досвід, адже один бухгалтер може не мати спеціалізованих знань або навичок для ефективного аналізу складних фінансових операцій;
- висока залежність від однієї особи, адже у разі відсутності бухгалтера (через хворобу або інші причини) контроль і облік повністю припиняються, що негативно впливає на управління господарством.

Отже, дослідивши стан контролю фінансових результатів у фермерському господарстві, можна зробити наступний висновок:

- внутрішньогосподарський контроль фінансових результатів у фермерському господарстві є основним інструментом забезпечення надійності даних і ефективного управління ресурсами;
- використання спрощеного плану рахунків дозволяє адаптувати

контроль до особливостей малого підприємства, а відповідальність одного бухгалтера гарантує цільність облікової системи. Такий підхід забезпечує безпечний аналіз фінансових результатів і сприяє стабільному функціонуванню господарства;

- недоліками контролю фінансових результатів в господарстві є відсутність незалежності перевірки, висока ймовірність помилок, обмежений професійний досвід та висока залежність від однієї особи. Ці недоліки підкреслюють важливість процесу залучення незалежного аудиту чи автоматизації облікових процесів для підвищення якості контролю.

3.3. Удосконалення контролю фінансових результатів діяльності підприємства

Фінансові результати є одним із ключових показників ефективності діяльності підприємства, відображаючи здатність створювати додану вартість, виконувати зобов'язання перед кредиторами та партнерами, а також забезпечувати стабільний розвиток. Ефективний контроль фінансових результатів відіграє важливу роль у формуванні обґрунтованих управлінських рішень, тимчасово виявлених недоліків у господарських процесах і підвищенні загальної ефективності діяльності.

Водночас у сучасних умовах підприємства стикаються з проблемами у здійсненні контролю, такими як динамічність ринкового середовища, обмеженість фінансових ресурсів і потреба швидкої адаптації до змін. Ці фактори вимагають вдосконалення системи контролю, особливо в умовах, коли ресурси підприємства не можуть залучати зовнішніх спеціалістів чи створювати додатковий контроль.

Пропозиції щодо удосконалення контролю фінансових результатів у ФГ «Бахус», адаптовані до специфіки господарства, обмеження ресурсів, де облік і контроль здійснює один бухгалтер. Методологією удосконалення

таких заходів є підвищення прозорості облікових процесів, зменшення ризику помилок та забезпечення надійності фінансової інформації для прийняття ефективних управлінських рішень.

З урахуванням обмежень щодо можливостей господарства, рекомендуємо наступні пропозиції, щодо удосконалення внутрішньогосподарського контролю фінансових результатів діяльності:

- автоматизувати облік і контроль за рахунок впровадження бухгалтерської програми, що дозволить автоматизувати облік доходів, витрат і фінансових результатів та мінімізувати ризик людських помилок, спростити контроль за даними. Прикладом, може слугувати впровадження програми «Агрі:Бухгалтерія» - це українська онлайн програма, що створена спеціально для фермерів, вартість даного продукту станом на 10.12.2024р. складає 1500 грн/міс або 10000 грн/рік з ПДВ. Перевагами вибору саме даної програми є: «безкоштовний супровід персонального бухгалтера-консультанта 24/7, повна аналітика виробничих доходів і витрат, формування звітності та інше» [1].

- Запровадження графіка регулярного звіряння облікових даних із первинною документацією (накладними, рахунками, виписками з банківських рахунків), що дозволить вчасно виявити розбіжності та неточності в обліку. Господарство може обирати періодичність за потреби - щомісяця, щокварталу або щороку відповідно до актуальних умов бізнес-середовища. Приклад запропонованого графіка звіряння облікових даних із первинною документацією за умови щотижневої, щомісячної та щоквартальної перевірки відображено відповідно у таблиці 3.1-3.3

Таблиця 3.1

Графік звіряння облікових даних із первинною документацією

01.08 -10.08. 202_р.

Дія	День тижня	Відповідальний	Примітки
Звірка доходів від реалізації з накладними	Понеділок	Бухгалтер	Враховуються всі накладні за минулий тиждень.
Аналіз відповідності рахунків постачальників даних обліку	Вівторок	Бухгалтер	Перевірка сум, дат і умов постачання.

Перевірка незавершених операцій (відвантаження, оплата)	Середа	Бухгалтер	Контроль виконання зобов'язань.

Джерело: розроблено автором

Таблиця 3.2

Графік звіряння облікових даних із первинною документацією
за серпень місяць 202_р.

Дія	Дата виконання	Відповідальний	Примітки
Повна звірка доходів і витрат із первинними документами	1-3 число місяця	Бухгалтер	Перевіряються рахунки 70, 90, 96.
Звірка банківських виписок з оборотно-сальдовою відомістю	5-7 число місяця	Бухгалтер	Контроль операцій з грошовими коштами.
Аналіз розбіжностей у витратах і уточнення даних	8-10 число місяця	Бухгалтер	Коригування помилок у разі потреби.

Джерело: розроблено автором

Таблиця 3.3

Графік звіряння облікових даних із первинною документацією
за __ квартал 202_р.

Дія	Дата виконання	Відповідальний	Примітки
Аналіз звіту про фінансові результати та порівняння з первинною документацією	1-5 число після завершення кварталу	Бухгалтер	Узгодження фінансових результатів із даними первинних документів.
Звірка взаєморозрахунків із контрагентами	5-10 число після завершення кварталу	Бухгалтер	Перевірка наявності заборгованостей і спірних сум.

Джерело: розроблено автором

Застосування запропонованого графіку звіряння забезпечить виявлення помилок до моменту складання фінансової звітності, зниження ризиків

фінансових втрат через помилки в обліку, завчасне вирішення проблем так як облікові дані завжди актуальні. Такий графік допоможе підтримувати облік у належному стані з урахуванням обмеження кадрових ресурсів у господарстві.

- Використання зовнішньої консультаційної підтримки – у разі потреби фермерське господарство може проконсультуватися з бухгалтером-фрілансером або профільним спеціалістом. Такий підхід дешевший від замовлення аудиту, але дозволяє отримати професійну оцінку фінансової звітності.

- Сегментація обліку: поділ обліку на кілька ключових блоків (доходи, витрати, фінансові результати), де для кожного блоку виконуються окремі процедури перевірки. Це полегшить контроль, зменшивши одночасно обсяг роботи. Запропоновано робочий документ для проведення внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності господарства Додаток Е.

Запропонований робочий документ охоплює всі етапи контролю, забезпечуючи комплексний підхід до аналізу фінансових результатів. Уніфікована форма робить його зрозумілим і зручним для використання навіть менш досвідченими співробітниками. Наявність чітких параметрів і джерел інформації дозволяє зменшити ризик помилок або маніпуляцій із даними. Документ може бути інтегрований у сучасні інформаційні системи обліку, що полегшить процес збору та аналізу даних. Підписання документа відповідною особою підвищує його значимість як внутрішнього нормативного акту, який може бути застосований у разі спору. Цей робочий документ є невід'ємною частиною системи внутрішнього контролю господарства і забезпечить загальний аналіз фінансових результатів для підвищення ефективності діяльності.

Отже, запропоновані шляхи удосконалення контролю фінансових результатів діяльності в ФГ «Бахус» дозволять знизити навантаження на бухгалтера завдяки автоматизації та структуризації контролю, підвищать достовірність даних і мінімізують ризик помилок, оптимізують контроль без

залучення додаткового персоналу або аудиторських послуг, забезпечать безперервність контролю за умов обмежених фінансових ресурсів господарства. Перелічені заходи дозволять удосконалити внутрішній контроль у фермерському господарстві, зберігаючи його фінансову стабільність та ефективність.

Висновки до розділу 3

1. Ключовою складовою ефективного управління є контроль фінансових результатів діяльності підприємства, що відображається системою процедур, спрямованих на перевірку та аналіз формування прибутків і збитків підприємства. Структуризовано модель контролю фінансових результатів діяльності у розрізі мети, функцій, принципів, методів та суб'єктів перевірки. Контроль фінансових результатів діяльності підприємства є інструментом забезпечення фінансової стабільності та успішності бізнесу. Він дозволяє виявити недоліки в організації бізнес-процесів, оптимізувати витрати і збільшити прибутковість. Теоретичні основи контролю забезпечують ефективну реалізацію цього процесу, сприяючи прийняттю обґрунтованих управлінських рішень і підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

2. Внутрішньогосподарський контроль фінансових результатів у фермерському господарстві є основним інструментом забезпечення надійності даних і ефективного управління ресурсами. Використання спрощеного плану рахунків дозволяє адаптувати контроль до особливостей малого підприємства, а відповідальність одного бухгалтера гарантує цільність облікової системи. Такий підхід забезпечує безпечний аналіз фінансових результатів і сприяє стабільному функціонуванню господарства. Недоліками контролю фінансових результатів в господарстві є відсутність незалежності перевірки, висока ймовірність помилок, обмежений

професійний досвід та висока залежність від однієї особи. Ці недоліки підкреслюють важливість процесу залучення незалежного аудиту чи автоматизації облікових процесів для підвищення якості контролю.

3. Пропозиції щодо удосконалення контролю фінансових результатів у ФГ «Бахус», адаптовані до специфіки господарства, обмеження ресурсів, де облік і контроль здійснює один бухгалтер. Запропоновано впровадження бухгалтерської програми «Agri:Бухгалтерія», що дозволить автоматизувати облік доходів, витрат і фінансових результатів та мінімізувати ризик людських помилок, спростити контроль за даними. Запровадження графіка регулярного звіряння облікових даних із первинною документацією (накладними, рахунками, виписками з банківських рахунків), дозволить вчасно виявити розбіжності та неточності в обліку, допоможе підтримувати облік у належному стані з урахуванням обмеження кадрових ресурсів у господарстві. Використання зовнішньої консультаційної підтримки за потреби (бухгалтера-фрілансера або профільного спеціаліста), дозволить отримати професійну оцінку фінансової звітності. Для забезпечення загального аналізу фінансових результатів та підвищення ефективності діяльності запропоновано робочий документ проведення внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності господарства.

4. Запропоновані шляхи удосконалення контролю фінансових результатів діяльності в ФГ «Бахус» дозволять знизити навантаження на бухгалтера завдяки автоматизації та структуризації контролю, підвищать достовірність даних і мінімізують ризик помилок, оптимізують контроль без залучення додаткового персоналу або аудиторських послуг, забезпечать безперервність контролю за умов обмежених фінансових ресурсів господарства. Перелічені заходи дозволять удосконалити внутрішній контроль у фермерському господарстві, зберігаючи його фінансову стабільність та ефективність.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

1. Фінансові результати є одним із ключових показників ефективності діяльності підприємства, відображаючи рівень його економічного успіху та здатність забезпечити стійкість у ринкових умовах. Проаналізовано різні підходи трактування науковцями економічної категорії «фінансові результати», та запропоновано власне визначення, як інтегральний показник ефективності господарської діяльності підприємства, що відображає різницю між отриманими доходами та понесеними витратами за певний період, і який формується під впливом зовнішніх (економічних, ринкових, регуляторних) та внутрішніх (операційних, інвестиційних, управлінських) факторів.

2. Методика розрахунку фінансового результату базується на аналізі доходів і витрат та враховує як внутрішні можливості, так і вплив зовнішнього середовища. Основними підходами є: метод порівняння капіталу, метод зміни чистих активів та метод «витрати-випуск». Кожен метод має свої переваги та недоліки, а вибір конкретного підходу залежить від особливостей підприємства, його облікової системи та зовнішнього середовища. Рекомендовано застосовувати метод порівняння капіталу при визначенні фінансового результату малим підприємствам, що використовують спрощену форму обліку і оподаткування.

3. Проведена комплексна оцінка фінансового стану ФГ «Бахус» показала, що інтегрований показник фінансового стану варіюється в межах 7,14-9,12, що відповідає рейтингу «А» у всі роки. Це свідчить про стабільну і ефективну фінансову діяльність ФГ «Бахус». Встановлено, що в ФГ «Бахус» облік ведеться відповідно до чинного законодавства з урахуванням особливостей сільськогосподарської діяльності. Облік у господарстві здійснюється одним бухгалтером, який відповідає за всі облікові процеси. Застосування спрощеної форми обліку, використання програмного продукту Microsoft Excel для аналізу господарських операцій та систематизації фінансової інформації дозволяє досягти достатнього рівня контролю за

процесами.

4. Аналітичний облік фінансових результатів у ФГ «Бахус» здійснюється з урахуванням їх характеру, видів продукції, товарів, робіт, послуг, а також інших напрямів, які підприємство визначає самостійно. Для фіксації накопичення фінансових результатів за різними видами діяльності та їх віднесення до нерозподіленого прибутку (або непокритого збитку) використовуються бухгалтерські довідки та розрахунки за допомогою Microsoft Excel.

5. Запропоновано форму управлінського звіту про фінансові результати, який є ключовим інструментом для оцінки фінансового стану підприємства та прийняття обґрунтованих рішень в управлінні. Обґрунтовано деталізацію субрахунку 79 «фінансові результати», що дозволяє аналізувати прибутковість окремих галузей, видів продукції, центрів відповідальності та каналів реалізації, сприяє обґрунтованому прийняттю управлінських рішень, оптимізації планування, покращенню звітності та підвищенню відповідальності підрозділів за фінансові результати. Запропоновано детальну класифікацію фінансових результатів за різними видами діяльності на рахунку 44 «Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)», що сприятиме більш ефективному контролю за впливом кожного напрямку діяльності на загальний фінансовий результат підприємства. Рекомендовано субрахунки до рахунків доходів і витрат, що дозволить підвищити рівень аналітики та точності облікових даних та сприятиме покращенню інформаційної основи для визначення фінансових результатів с.-г. діяльності.

6. Ключовою складовою ефективного управління є контроль фінансових результатів діяльності підприємства, що відображається системою процедур, спрямованих на перевірку та аналіз формування прибутків і збитків підприємства. Структуризовано модель контролю фінансових результатів діяльності у розрізі мети, функцій, принципів, методів та суб'єктів перевірки.

7. Контроль у ФГ «Бахус» є функцією бухгалтерського обліку. Використання спрощеного плану рахунків дозволяє адаптувати контроль до особливостей малого підприємства, а відповідальність одного бухгалтера гарантує цілісність облікової системи. Недоліками контролю фінансових результатів в господарстві є відсутність незалежності перевірки, висока ймовірність помилок, обмежений професійний досвід та висока залежність від однієї особи. Ці недоліки підкреслюють важливість процесу залучення незалежного аудиту чи автоматизації облікових процесів для підвищення якості контролю.

8. Пропозиції щодо удосконалення контролю фінансових результатів у ФГ «Бахус», адаптовані до специфіки господарства, обмеження ресурсів, де облік і контроль здійснює один бухгалтер. Запропоновано впровадження бухгалтерської програми «Agri:Бухгалтерія», що дозволить автоматизувати облік доходів, витрат і фінансових результатів та мінімізувати ризик людських помилок, спростити контроль за даними. Запровадження графіка регулярного звіряння облікових даних із первинною документацією (накладними, рахунками, виписками з банківських рахунків), дозволить вчасно виявити розбіжності та неточності в обліку, допоможе підтримувати облік у належному стані з урахуванням обмеження кадрових ресурсів у господарстві. Використання зовнішньої консультаційної підтримки за потреби (бухгалтера-фрілансера або профільного спеціаліста), дозволить отримати професійну оцінку фінансової звітності. Для забезпечення загального аналізу фінансових результатів та підвищення ефективності діяльності запропоновано робочий документ проведення внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності господарства.

9. Запропоновані шляхи удосконалення контролю фінансових результатів діяльності в ФГ «Бахус» дозволять знизити навантаження на бухгалтера завдяки автоматизації та структуризації контролю, підвищать достовірність даних і мінімізують ризик помилок. Перелічені заходи дозволять удосконалити внутрішній контроль у фермерському господарстві,

зберігаючи його фінансову стабільність та ефективність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. AgriAnalytica URL: <https://agrianalytica.com/uk/shop/main>
2. Бенько М.М. Розвиток контролю результату операційної діяльності з урахуванням сучасних запитів. *Ефективна економіка* № 2, 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3768>
3. Васюренко, Л. В. Теоретичні аспекти обліково-аналітичного забезпечення формування фінансового результату. *Інтелект XXI*, 2022, 3: 23-26. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2022/2022_3/6.pdf
4. Глушко А. Д., Грачова А. О. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7106> DOI: [10.32702/2307-2105-2019.6.34](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.6.34)
5. Глушко Ж.Р. Облік і аудит процесу формування фінансових результатів та розподілу прибутку у фермерському господарстві ххххх Львівської області: магістерська робота. Львів, 2024. 88с. URL: <https://repository.lnup.edu.ua/jspui/handle/123456789/1461>
6. Губарик, О., & Іванова, Д. Особливості обліку фінансових результатів діяльності малого підприємства та напрями його удосконалення. *Економіка та суспільство*, (59). 2024. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-142>
7. Гудзь Н.В. Облікова модель формування фінансових результатів діяльності підприємств в умовах євроінтеграційних процесів в Україні. *Економіка і суспільство*. №13. 2017. С.1339-1346.
8. Дерій В.А. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю витрат та доходів підприємств. *Міжнародний збірник наукових праць*. Випуск 2(17). 2010. С.77-83. URL: <http://surl.li/nvldik>
9. Дзюба О.М., Майстер Л.А. Облікове забезпечення формування фінансових результатів підприємства. *Приазовський економічний вісник*. №5(28). 2021. С.156-161. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2021/5_28_ukr/27.pdf
10. Жидєєва Л.І., Пінаєва К.О. Облік формування фінансових результатів та використання прибутку: проблеми та шляхи їх вирішення. *Економіка та*

https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/191.pdf

11. Інструкція по застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

12. Іщенко Н.А. Фінансові результати діяльності малих підприємств та особливості їх формування. *Бізнес Інформ*. 2020. №5. С. 388-393. DOI:<https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-388-393>

13. Ключ Ю.І., Іжболдіна А.В. Вдосконалення моделі ефективності внутрішнього контролю на вітчизняних підприємствах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2020. С.21-29. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2020/44-2020/4.pdf>

14. Коваль Л.В., Резніченко Р.В. Поняття фінансового результату діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. № 2. 2024. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.59>

15. Ковальова О.М., Іоргачова М.І. Фінансовий результат як індикатор інвестиційної привабливості підприємства. *Економіка і суспільство*. №46. 2022. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-16>

16. Козирева, О., Грузіна, І., & Бондаренко, І. (2023). Дослідження методичних підходів до оцінювання ефективності діяльності підприємства. *Підприємництво та інновації*, (29), 83-88. URL: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/29.13>

17. Кононенко Ж. А., Грибовська Ю. М., Ходаківська Л. О. Фактори зміни величини фінансових результатів підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 1. С. 27–32. DOI: [10.32702/2306-6814.2020.1.27](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.1.27)

18. Концептуальна основа фінансової звітності. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2019_RB_ConceptualFramework_ukr_AH.pdf

19. Костенко, Ю. О. Шляхи удосконалення обліку фінансових результатів діяльності підприємства. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва : зб. наук. пр.* Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т. – Харків, 2016. – № 3 (14), т. 2. – С. 93–99. URL: <https://dspace.khadi.kharkov.ua/handle/123456789/6762>

20. Куцик П.О., Воронко Р.М., Редченко К.І., Воронко О.С. Аналітичне забезпечення управління формуванням фінансових результатів суб'єктів бізнесу. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. *Економічні науки*. № 62, 2021. С.4-11. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2021-62-01>

21. Лесюк А. С. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємств в Україні. *Агросвіт*. 2020. № 15. С. 67–73. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3274&i=9>

22. Ліхоносова Г.С., Лазебна І.Р. Організаційні засади обліку та аудиту фінансових результатів підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. №25(1). 2019. С.144-148. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/25_1_2019ua/33.pdf

23. Мардус Н. Ю., Брік С. В. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фінансовому обліку та аудиті. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. Випуск 2 (29). С. 148–153. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/29_2021/24.pdf

24. Мардус, Н., & Чернишова, Е. (2021). Теоретичні підходи до визначення поняття «фінансові результати». *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*, (4), 26–29. URL: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2021.4.26>

25. Мармуль Л.. Фінансові результати діяльності підприємств та їх використання в управлінні. *Економічний вісник університету*, 2018, 39: 144-151. URL: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=752729>

26. Масюк Ю.В., Боюн В.Ю. Управління фінансовими результатами діяльності сільськогосподарського підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 10. С. 93-96. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.10.93>

27. Мелень О. В. Фінансові результати діяльності підприємства: визначення, класифікація, управління. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр.* – Харків : НТУ "ХПІ", 2017. – № 46 (1267). – С. 109-114. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/34080>

28. Мирончук М.В. Шляхи удосконалення контролю фінансових результатів підприємства. *Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи: збірник тез II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 30-31 жовтня 2024 р.* Дніпро: ДДАЕУ, 2024. С.78-79.

29. Мисака , Г., & Нарсія , К. Удосконалення обліку фінансових результатів на основі застосування сучасних інформаційних технологій. *Молодий вчений*, 3 (67), 2019.1-5. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-3-67-1>

30. Міньковська А.В., Мирончук М.В. Економічний зміст та форми розрахунків з дебіторами. *Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств: тези доповідей VIII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 9-10 травня 2024 р.* – Дніпро : факультет обліку і фінансів, 2024. С. 43-46.

31. Міньковська, А. В., Мирончук, М. В., & Щеглова, Т. С. (2024). Особливості оподаткування фермерських господарств: прикладний аспект. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*, (16). URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-16-09-01>

32. Нагорна І. В., Бондаренко В. О. Облік і аналіз фінансового результату в системі управління підприємством. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». 2021. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2021/105.pdf

33. Назаренко О. В., Лукаш Р. В. Фінансові результати: сутність та особливості організації бухгалтерського обліку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 22. С. 19–25. DOI: [10.32702/2306-6814.2018.22.19](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2018.22.19)

34. Назарова, Г. Б., Кононенко , Л. В., & Калашнікова, А. К. (2020). Облікові процедури формування фінансових результатів: сучасний стан та напрями їх вдосконалення. *Економічний простір*, (156), 206-212. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/156-38>

35. Національні стандарти бухгалтерського обліку в Україні. URL:

<http://zakon.rada.gov.ua>

36. Орехова А.І., Толстошеева В.С. Організаційні аспекти та проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств. *Держава та регіони*. №6(123). 2021. С.140-143. URL:

http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2021/6_2021/26.pdf

37. Пасенко Н.С. Організація обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки : електронне наукове фахове видання Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського*. Вип. 7. 2017. С. 854–859. URL: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/172.pdf>.

38. Пасенко, Н.С. Методичні підходи до визначення фінансових результатів діяльності підприємства. *Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика*. 2017. С.1-3. URL: <http://surl.li/uoouxg>

39. Пеняк Ю.С., Гороховацька Н.В. Сучасні проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами. *Економічний простір*. №159. 2020. С.97-101. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewById/1155858.pdf>

40. Податковий Кодекс України. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

41. Попович О.В., Тітаренко Л.І. Тлумачення економічної сутності категорії «фінансові результати». *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. №3. С. 58-64. URL: <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/40451>

42. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність : закон України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

43. Про внесення змін і доповнень до закону України «Про селянське (фермерське) господарство» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3312-12#Text>

44. Про затвердження Національного положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

45. Про затвердження Спрощеного плану рахунку. Наказ Міністерства фінансів України № 186 від 19.04.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01#Text>

46. Про Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансова звітність суб'єкта малого підприємства» : наказ Міністерства фінансів України від 24 січня 2011 р. № 11 Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0189-11#Text>

47. Пушкар І.В., Ніколаєва Г.А. Напрями удосконалення обліку фінансових результатів на торговельному підприємстві: методичний аспект. *Інвестиції: практика та досвід* № 22. 2021. С.78-82. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/212/212>

48. Рзаєва Т. Г., Серветник О. В. Фінансові результати та напрями їх аналізу за показниками фінансової звітності. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 3. С. 121-124. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2020-282-3-22>

49. Савків У. Фінансовий результат підприємства. *Socially competent management of corporations in a behavioral economy: Collection of scientific papers / resp. ed. Ondrej Mikulaš, Kostiantyn Pavlov, Karol Viktor, Olena Pavlova, Ladislav Viera, Liudmila Shostak, Anton Milan, Alla Lyalyuk. European institute of further education, Podhájaska, 2021.* 96-98. URL: <http://surl.li/tfrzba>

50. Сидорчук Н. О. Облік і аналіз фінансових результатів підприємства : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» : 071 «Облік і оподаткування" / Н. О. Сидорчук ; ЧНУ ім. Петра Могили. - Миколаїв, 2024. - 106 с. URL: <https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3196>

51. Скрипник М. І., Шайнюк І. В. Облік фінансових результатів в умовах імплементації стандартів обліку. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2020. № 17. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2020/17/6426>

52. Соколова Л. О. Формування, аналіз та покращення фінансових результатів діяльності підприємства : магістр. кваліфікаційна робота : 072 Фінанси, банківська справа та страхування / Соколова Лілія Олександрівна ; наук. керівник Бровко Лариса Іванівна ; Дніпровський держ.аграр.-екон. ун-т,

Ф-т обліку і фінансів, Каф. фінансів, банківської справи та страхування. – Дніпро, 2022. – 65 с. – URL: <http://dspace.dsau.dp.ua/jspui/handle/123456789/7266>

53. Степаненко О.І. Інтерпретація обліково-економічної категорії «фінансові результати», їх класифікація. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Випуск 41. 2022. С.112-117. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/41_2022ua/23.pdf*

54. Стригуль Л.С., Буцаєва М. А. Дослідження сутності визначення поняття фінансових результатів діяльності підприємства. 2016, 287-289. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/162879694.pdf>

55. Тесленко Т.І., Конькова Н.В. Облік фінансових результатів: проблеми та шляхи вдосконалення. *Бізнес Інформ*. 2013. № 4. С. 356-360

56. Тредіт В.Є., Ковальова О.В. Особливості обліку фінансових результатів сільськогосподарських підприємств. *Економіка та суспільство*. №7. 2016. С.984-991. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/165.pdf

57. Туз О.К., Бурковська А.В. Організація системи внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. №8. 2015. С.644-646. URL: <http://global-national.in.ua/archive/8-2015/136.pdf>

58. Фальченко, О., Яцина, В., & Кочетова, Т. (2021). Особливості формування фінансових результатів сільськогосподарського підприємства. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*, (2), 32–36. URL: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2021.2.32>

59. Фірман Н.Я., Вашків О.П. Економічна сутність фінансового результату підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 5. С. 162-168. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/35409>

60. Чередніченко М.Г., Руденко Л.О. Концептуальні засади організації внутрішньогосподарського контролю на підприємстві. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. №32. 2017. С.239-248. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/7f9fb102-752d-451d-a8a1->

[0641140b01b8/content](https://doi.org/10.641140b01b8/content)

61. Чобан Є.І., Форкун І.В. Економічна сутність фінансових результатів підприємства та їх класифікація. *Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика. Збірник наукових праць здобувачів вищої освіти і молодих учених*, 2021 р. С.30-32 URL: <https://fbs.khnu.km.ua/>

62. Чуніхіна Т.С., Давидюк Г.С. Теоретичні основи формування обліку фінансових результатів діяльності підприємства відповідно до стандартів бухгалтерського обліку. *Економіка та суспільство*. №12. 2017. С.715-721. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/120.pdf

63. Яременко Л. М., Авдалян К. В. Бухгалтерський облік господарської діяльності об'єднання підприємств та особливості формування фінансових результатів. *Агросвіт*. 2020. № 23. С. 54–63. DOI: [10.32702/2306-6792.2020.23.54](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2020.23.54)

64. Яріш П. М. Методи проведення аналізу фінансових результатів діяльності організацій. *Управління розвитком*. 2015. № 4 (144). С. 159-162. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3294>

ДОДАТКИ

Додаток А

Оцінка майна і капіталу ФГ «Бахус» за 2019-2023 рр., тис. грн.

Види активів та капіталу	2019р.	2020р.	2021р.	2022р.	2023р.	2023 р. у % до 2019 р.
Майно - усього	1857,0	3243,0	6275,0	3561,0	3055,0	164,51
Необоротні активи	890,0	1478,0	2561,0	2169,0	2871,7	322,66
Основні засоби	872,0	1429,0	2469,0	2101,0	1551,0	177,87
Довгострокові біологічні активи	18,0	50,0	92,0	68,0	39,0	200,0
Оборотні активи	967,0	1765,0	3714,0	1392,0	1465,0	151,50
Оборотні виробничі засоби	865,0	1525,0	3201,0	1291,0	1336,0	154,45
Виробничі запаси	393,0	829,0	1558,0	164,0	399,0	101,53
Фонди обігу	103,0	239,0	514,0	102,0	129,0	125,24
Готова продукція і товари	36,0	28,0	37,0	12,0	3,0	8,33
Поточна дебіторська заборгованість	65,0	192,0	469,0	86,0	87,0	133,85
Грошові кошти	2,0	19,0	8,0	4,0	39,0	1950,00
Капітал- усього	1857,0	3243,0	6275,0	3561,0	3055,0	164,51
Власний капітал	1696,0	2975,0	6171,0	2440,0	2899,0	170,93
Статутний капітал	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	100,00
Зобов'язання	161,0	268,0	104,0	1121,0	156,0	96,89
Довгострокові зобов'язання	115,0	2,0	3,0	2,0	2,0	1,74
Поточні зобов'язання	46,0	266,0	101,0	1119,0	154,0	334,78
Кредиторська заборгованість	43,0	43,0	44,0	602,0	150,0	348,84

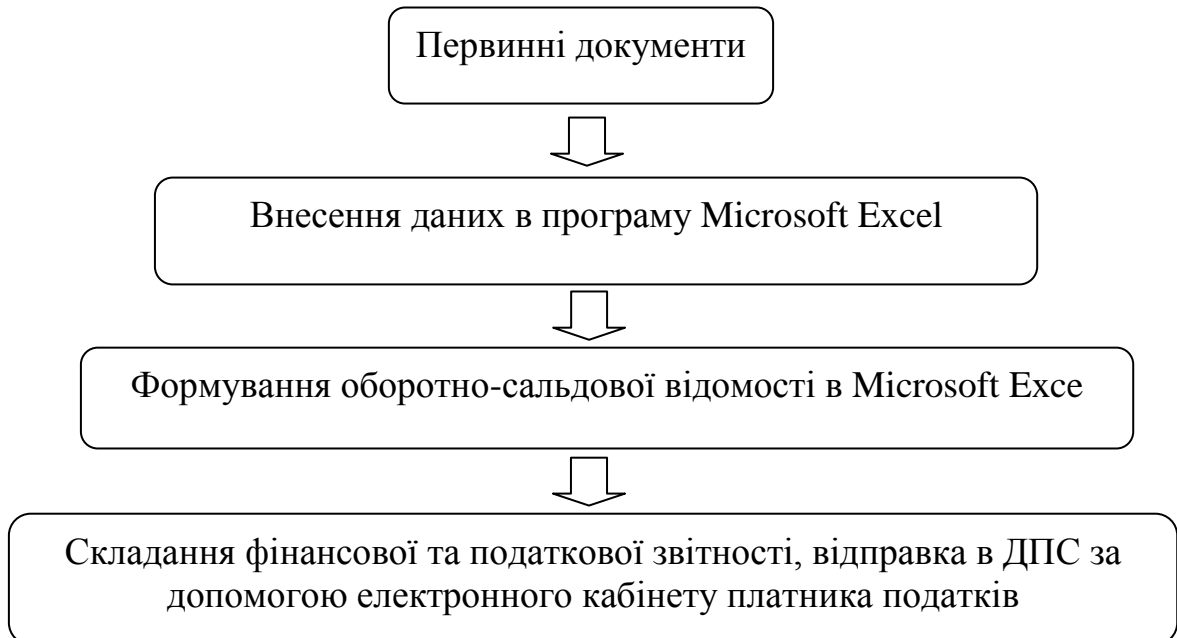
Комплексна оцінка фінансового стану ФГ «Бахус»

Показники	2019р.		2020р.		2021р.		2022р.		2023р.		Питома вага (Vi, %) в інтегрованому показнику
	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	
Показники ліквідності											
Коефіцієнт поточної ліквідності (загальний коефіцієнт покриття)	21,02	10	6,64	10	36,77	10	1,24	9	9,51	10	8
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,46	10	0,79	9	4,72	10	0,08	1	0,82	10	8
Показники ділової активності											
Період оборотності дебіторської заборгованості, днів (тривалість одного обороту дебіторської заборгованості)	11,84	10	16,03	10	18,34	10	23,73	10	6,71	10	8
Період оборотності запасів, днів	299,39	0	219,54	3	196,89	3	260,23	1	150,83	5	8
Період оборотності активів, днів	352,67	9	318,09	9	264,02	10	420,64	7	256,66	10	8
Показники фінансової незалежності											
Коефіцієнт фінансової незалежності, % (коефіцієнт концентрації залученого капіталу)	8,67	10	8,26	10	1,66	10	31,48	9	5,11	10	8
Частка оборотних активів, сформованих за рахунок власних коштів, % (коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів)	95,24	10	84,93	10	97,28	10	19,61	8	2,00	2	8
Показники рентабельності											
Рентабельність продажу, %	10,53	10	9,11	1	16,27	10	9,40	9	9,81	10	9
Рентабельність активів, % (загальна рентабельність (збитковість) капіталу)	3,22	8	6,57	10	6,66	10	2,41	7	3,93	8	9
Рентабельність капіталу, % (загальна рентабельність (збитковість) власного капіталу)	3,82	6	7,17	8	6,93	8	2,76	6	4,87	7	9
Інші показники											
Знос основних засобів, % (коефіцієнт зносу основних засобів)	36,72	9	38,62	9	44,68	8	46,18	8	59,56	7	7
Частка простроченої дебіторської заборгованості, %	0,00	10	0,00	10	0,00	10	0,00	10	0,00	10	5
Частка простроченої кредиторської заборгованості, %	-	10	-	10	-	10	-	10	-	10	5
Інтегрований показник фінансового стану	8,51		8,22		9,12		7,14		8,30		-
Рейтинг фінансового стану	A		A		A		A		A		-

Додаток В

Схема формування облікової інформації пов'язаної з фінансовими результатами в обліковій системі

Додаток Д

Управлінський звіт про фінансові результати

Звіт за період: [місяць/квартал/рік]

Показник	Період (план), грн	Період (факт), грн	Відхилення, грн	Пояснення відхилень
1. Доходи від реалізації: -продукція	1 200 000	1 180 000	-20 000	Зниження попиту на певні види продукції
- Товари	500 000	550 000	+50 000	Збільшення обсягів реалізації товарів у зв'язку зі знижками
- Послуги	300 000	280 000	20 000	Втрата одного великого клієнта
2. Собівартість реалізованої: -продукції	800 000	820 000	+20 000	Збільшення вартості сировини
- Товари	300 000	310 000	+10 000	Вищі витрати на логістику
- Послуги	100 000	95 000	-5 000	Оптимізація витрат на обслуговування
3. Прибуток (збиток) від операційної діяльності	600 000	625 000	+25 000	Вищі доходи від товарів
4. Інші доходи (витрати) - Доходи від позареалізаційної діяльності	50 000	55 000	+5 000	Отримано додаткові субсидії
- Витрати на позареалізаційну діяльність	20 000	18 000	- 2 000	Зниження витрат на адміністративні послуги
5. Операційний прибуток (збиток)	630 000 грн	662 000 грн	+32 000 грн	Оптимізація витрат
6. Чистий прибуток (збиток)	504 000 грн	529 600 грн	+25 600 грн	Більш ефективне управління витратами

Додаток Е

Перевірка формування фінансових результатів діяльності господарства
за звітний період

Назва підприємства: ФГ «Бахус»

Перевірений період: з 01.10.2024 по 31.10.2024

Дата перевірки 11.11.2024

Відповідальний (посада, ПІБ) бухгалтер Іванов К.М

1.Перевірка доходів

№	Показник	Джерело даних	Сума за обліком (грн)	Відповідність документам	Коментарі/ Зауваження
1.	Дохід від реалізації	Накладні, договори	25568	25568	
2.	Інші операційні доходи	Акти, довідки	5000	5500	Документ невчасно поданий

2.Перевірка витрат

№	Показник	Джерело даних	Сума за обліком (грн)	Відповідність документам	Коментарі/ Зауваження
1.	Собівартість реалізації	розрахунки	12365	12235	
2.	Інші операційні витрати	Розрахунки, рахунки, акти, договори, банківські виписки	5026	5026	

3.Аналіз фінансових результатів

№	Показник	Джерело даних	Сума за обліком (грн)	Коментарі/ Зауваження
1.	Операційний прибуток	Звіт про фінансові результати	13177	
2.	Чистий прибуток/збиток		13177	
3.	Рентабельність діяльності, %		106,57	

4.Рекомендації

№	Виявлені проблеми	Рекомендовані заходи	Відповідальний	Термін виконання
1.	Різниця в операційних доходах	Відобразити дохід в обліку	Бухгалтер	20.11.2024

Загальний висновок: _____

Дата підписання документа: _____

Підпис відповідального: _____

